
LİBYA ÜLKE RAPORU

Mart 2012

Yönetici Özeti

- Libya, petrol ihracatı dahil bütün ülkede ekonomik faaliyetin durmasıyla ayaklanmalardan en fazla etkilenen ülke oldu.
- Arap baharının ülke GSYH'sine tahmini maliyeti 7,7 milyar doları buldu.
- İşsizlik oranı %30'lar seviyesindedir.
- Perakende Pazarı halen çok bakir. Son 10 yılda Pazar 2 kat büyüdü.
- AVM mağazacılığı emekleme sürecindedir. Yatırımların durma noktasına gelmesi gelişim için en önemli tehdit.
- İthalat sürecindeki belirsizlikler ve bürokratik yapı perakendeciler aleyhine sonuçlar doğurmaktadır.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Coğrafi Konum ve Özellikleri-1

Libya 1,8 mio. km²'lik yüz ölçümü ile dünyada en geniş 17'inci hedef pazarlar arasında 3'üncü ülkedir. Afrika'nın dördüncü büyük ülkesidir.

KONUMU

- Libya Akdeniz kıyısında, doğusunda Mısır, batısında Cezayir ve Tunus, güneyinde Nijer ve Çad, güneydoğusunda Sudan ile komşu olan bir Kuzey Afrika ülkesidir

KOMŞU ÜLKELER

- Cezayir 982 km, Çad 1.055 km, Mısır 1.115 km, Nijer 354 km, Sudan 383 km, Tunus 454 km

ÖNEMLİ ŞEHİRLER

- Başkenti Trablus şehridir.
- Önemli şehirler: Bingazi, Misurata, Tobruk

Coğrafi Konum ve Özellikleri-2

UÇUŞ SÜRESİ - GMT

- İstanbul Trablus arası 3 saatlik bir uçuş süresi bulunmaktadır.
- GMT'den 2 saat ileridir. TR'ye göre saat farkı yoktur.

FİZİKİ YAPI

- Kuzeyde Akdeniz ve güneyde Ekvator Afrika'sı arasında bir kum denizine benzeyen Büyük Sahra Çölünün, yaklaşık 1300 km uzunluğundaki büyük bir bölümü, Libya topraklarının tamamına yakın kısmını meydana getirir. Çevresel faktörler de Libya'nın tarımsal potansiyelini sınırlı hale getirmektedir. Libya'nın %90'ını oluşturan çöl nedeniyle tarıma elverişli alan, Libya topraklarının sadece %1,7 si ile sınırlıdır.
- Libya'nın, Tunus ve Mısır arasında bulunan Akdeniz kıyılarının uzunluğu, yaklaşık 1912 km'dir. Kıyıdan itibaren gittikçe yükselen Libya toprakları, genellikle yüksek yayla görünümünde olup, başlıca üç büyük bölgeye ayrılır; Bunlar Fizan, Trablus ve Sirenaik bölgeleridir.
- Sidra Körfezinin batısında yer alan ve ortalama 650 m yüksekliğinde olan Trablus bölgesi, irili ufaklı vahalara sahip olup, verimli topraklarla kaplıdır. Bu bölgenin en yüksek yeri olan Nefusa Dağı, bölgeyi kuzey rüzgarlarına karşı örter.

İklim Özellikleri

- Libya iklimi yükseklik ve denize yakınlık bakımından çeşitlilik arz eder. Fakat genel olarak ülke, çöl ikliminin tesiri altındadır. Yazları oldukça sıcak ve kurak, kışları çoğunlukla ılık ve az yağışlı geçer. Bu yağışlar, birkaç haftayı bulmaz. Bahar aylarında güneyden esen Ghibli rüzgarı, Sahranın kavurucu sıcaklığını kuzeye doğru taşır
- Kıyı bölgelerde Akdeniz iklimi ve kıyıya yakın ve paralel uzanan yaylalarda yüksek ova iklimi hüküm sürer. Libya'da genel olarak yıllık sıcaklık ortalaması kışın 15°C ve yazın 38°C civarındadır. Bugüne kadar en fazla (rekor seviyede) sıcaklık, 1922 yılında Aziziye bölgesinde 58°C olmuştur. Yıllık yağış ortalaması Trablus'ta 400 mm, Sirenaik'de 500 mm'dir.
- Kuzey yükseltiler, çoğunlukla üzüm bağları ve meyve bahçeleri ile kaplı iken, güney bölgelerde koruluklar bodur çalılar ve otlara rastlanır. Daha güneyde ise bu bitki örtüsü de bulunmaz ve kavurucu sıcaklığın getirdiği yarı yarıya çatlamış çöl toprakları mevcuttur. Trablus bölgesi, tarım ürünleri bakımından en fazla verimin alındığı vahalara sahiptir. Kıyı ile Nefusa Dağı arasında yer alan Gefera Ovası umumiyetle ağaçlık bölge olup, verimli topraklara sahiptir. Çöllerin bol olduğu Fizan bölgesinde ise yer yer görülen vahalar sadece hurma ağacı yetiştirilmesine imkan verir.

Coğrafi Konum ve Özellikleri-3

Resmi Dil: Arapça resmi dil olarak kullanılmaktadır.

Ticari Dil: Arapça, İtalyanca, İngilizce

Din: Toplam nüfusun % 97'si Sünni Müslüman ve diğer dinler % 3 oluşmaktadır. Etnik yapı ise Berberi ve Arap % 97, diğer % 3 (Türk, Yunanlı, Maltalı, İtalyan, Mısırlı, Pakistanlı, , Hintli, Tunuslu)

Para Birimi: Libya Dinarı (LYD) ülke içerisinde geçerli olan resmi para birimidir.

Resmi Tatil Günleri

Ülkede hafta da 5 gün çalışılmaktadır, Cuma resmi tatildir. Ancak Libya resmi kuruluşları Perşembe günleri de başvuru kabul etmemekte telefonlara cevap vermemektedirler. Resmi tatilin haftada 2 güne (Cuma-Cumartesi) çıkartılması yönünde yasal süreç Başbakan'ın talimatıyla başlatılmış bulunmaktadır.

2 Mart	Halk Hakimiyetinin İlanı Bayramı
8 Mart	Suriye Devrimi
28 Mart	İngiliz İşgal Kuvvetlerinin Libya'dan çıkarılışı
11 Haziran	Amerikan Güçlerinin Kovulması Bayramı
23 Temmuz	Temmuz Devrimi Bayramı
1 Eylül	Büyük 1 Eylül Bayramı
7 Ekim	İtalyan İşgal Kuvvetlerinin Libya'dan çıkarılışı

Dini bayramlar; Ramazan Bayramı 3 Gün, Kurban Bayramı 4 Gün, Hz. Muhammet'in Doğum Günü 1 Gün, Hicri Yılbaşı 1 Gün

Siyasi Yapı ve Özellikleri

Yönetim Biçimi	<ul style="list-style-type: none">• 1960 ihtilalinden sonra cumhuriyet rejimine dönmüştür. 2011 yılında yaşanan olaylardan sonra resmi kayıtlarda şu an için Libya'da Cumhuriyet rejimi olduğu gösterilse de Ulusal Geçiş Konseyi (UGK) Başkanı Mustafa Abdülcelil yeni yönetim şeklinin Şeriat olacağını belirtmiştir.
Genel Yapı	<ul style="list-style-type: none">• Abdülcelil ülkede Şeriat kurallarının uygulanacağını söyledi. Abdülcelil, Libya'nın "kurtuluşunun" ilan edildiği tören için Bingazi kentinin merkezine toplanan onbinlerce kişiye yaptığı konuşmada, "İslam ülkesi olarak, Şeriat'ın kabul edildiğini" belirtti.
Siyasi Yapının Oluşumu	<ul style="list-style-type: none">• Birleşmiş Milletler, Güvenlik Konseyi'nin kararına dayanarak Fransa, İngiltere ve ABD'nin önderliğinde Libya'ya karşı 18 Mart 2011 akşamı havadan askeri operasyon başlattı. Operasyonun gerekçesi, Libya lideri Muammer Kaddafi'ye bağlı birliklerin halka baskı ve şiddet uygulaması ile Libya'nın BM kararlarına riayet etmemesi olarak açıklandı. BM ve halk 22 Ağustos 2011'de Kaddafi'yi devirdi.
Geçici Ulusal Konseyi Başkanı	<ul style="list-style-type: none">• Mart 2011'den beri Mustafa Abdül Celil
Geçici Başbakan	<ul style="list-style-type: none">• Abdürrahim El-Keib

Ekonomik Görünüm

- 2011 Aralık ayında; Libya hükümetinin sözcüsü Aşur Şames, Tahir Şarkas'ın sağlık sorunları nedeniyle istifa ettiğini açıklarken, Libya'nın öldürülen devrik lideri Muammer Kaddafi'nin yakalanmasından 2 ay önce yine ekonomi bakanlığına getirdiği Şarkas'ın bu görevden alınması için protesto gösterileri düzenlenmişti.
- Libya'da, 2007 ve 2008 yıllarında da etkisini hissettiren küreselleşmenin ve iletişim sektöründeki modernleşmenin etkisiyle devleti idare edenler kontrollü ekonomik faaliyetlerden yavaş yavaş uzaklaşmaya çalışmaktadırlar.
- Hükümetin 2009 yılındaki uygulamaları ve üst düzey bürokratların yıl içindeki konuşmalarına göre; uluslararası kuruluşların IMF gibi teknik desteğiyle birlikte, Libya petrole dayalı hantal ekonomik yapıyı devlet kontrolündeki özel sektöre dayalı sanayileşmeye kaydırmaya çaba sarf etmektedir.
- Ülke ekonomisinde, hidrokarbonlar sektörü ağırlıklı bir yere sahiptir. Sektörün GSYİH'daki payı % 73 seviyesindedir.
- Libya'daki rejim değişikliği ve belirsizliğin yanı sıra ülkedeki bu boşluktan yararlanmak isteyen Fransız yatırımcılar Libya inşaat sektörüne önemli projeler yapmaya hazırlanmaktadır. Özellikle bu dönemde Libya ile ilişki kurabilmeyi başaran ülkeler Libya ekonomisinde önemli bir yere sahip olacağı düşünülmektedir.

Libya'nın Dünya Ekonomisindeki Konumu

Libya 90,6 Milyar USD'lik GSYİH'si ile dünyada en büyük 74. ekonomiye sahiptir.

GSYİH Sıralaması (Mio USD)* – 2011

DS	ÜLKELER	GSYİH
6	Almanya	2.940.000
7	Rusya	2.223.000
17	Türkiye	960.500
20	İran	818.700
23	Suudi Arabistan	622.000
27	Mısır	497.800
39	Yunanistan	318.100
40	Ukrayna	305.200
48	Romanya	254.200
51	Birleşik Arap Emirlikleri	246.800
54	Kazakistan	196.400
58	Fas	151.400
61	Beyaz Rusya	131.200
66	İrak	113.400
67	Suriye	107.400
71	Tunus	100.000
72	Bulgaristan	96.780
73	Azerbaycan	90.790
74	Libya	90.570
79	Hırvatistan	78.090
87	Lübnan	59.370
89	Litvanya	56.590
101	Türkmenistan	36.900
103	Ürdün	34.530
115	Arnavutluk	23.960
118	Kıbrıs	23.190
121	Gürcistan	22.440
125	Makedonya	20.000
144	Kosova	11.970

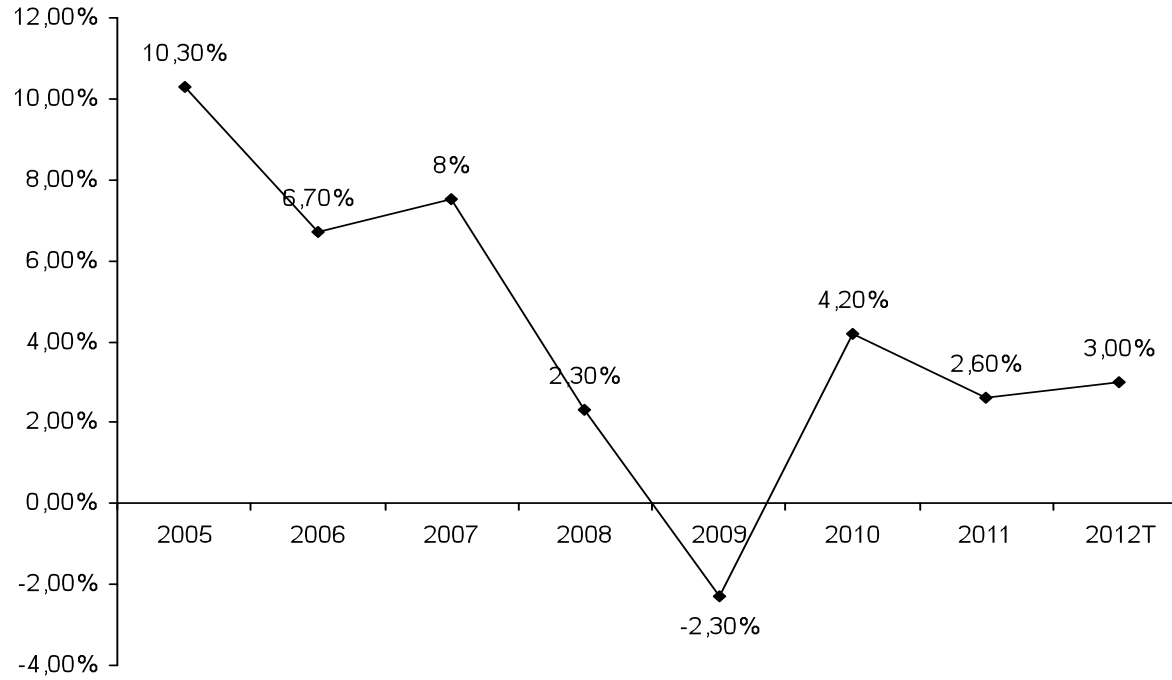
CIA The World Fact Book

*Satın alma paritesine göre
Kaynak: IMF , CIA, OECD

GSYİH'deki Gelişim

Libya ekonomisi 2009 küresel krizden etkilenecek ekonomisi %2,3 daralmıştır. Arap Baharı sebebiyle ülkede yaşanan belirsiz ortam yerini seçilen hükümetin sayesinde görece istikrara bırakmış ve Libya ekonomisinde küresel kriz ve Arap Baharının ekonomik etkilerinin yavaşça düzeleceği düşünülmektedir.

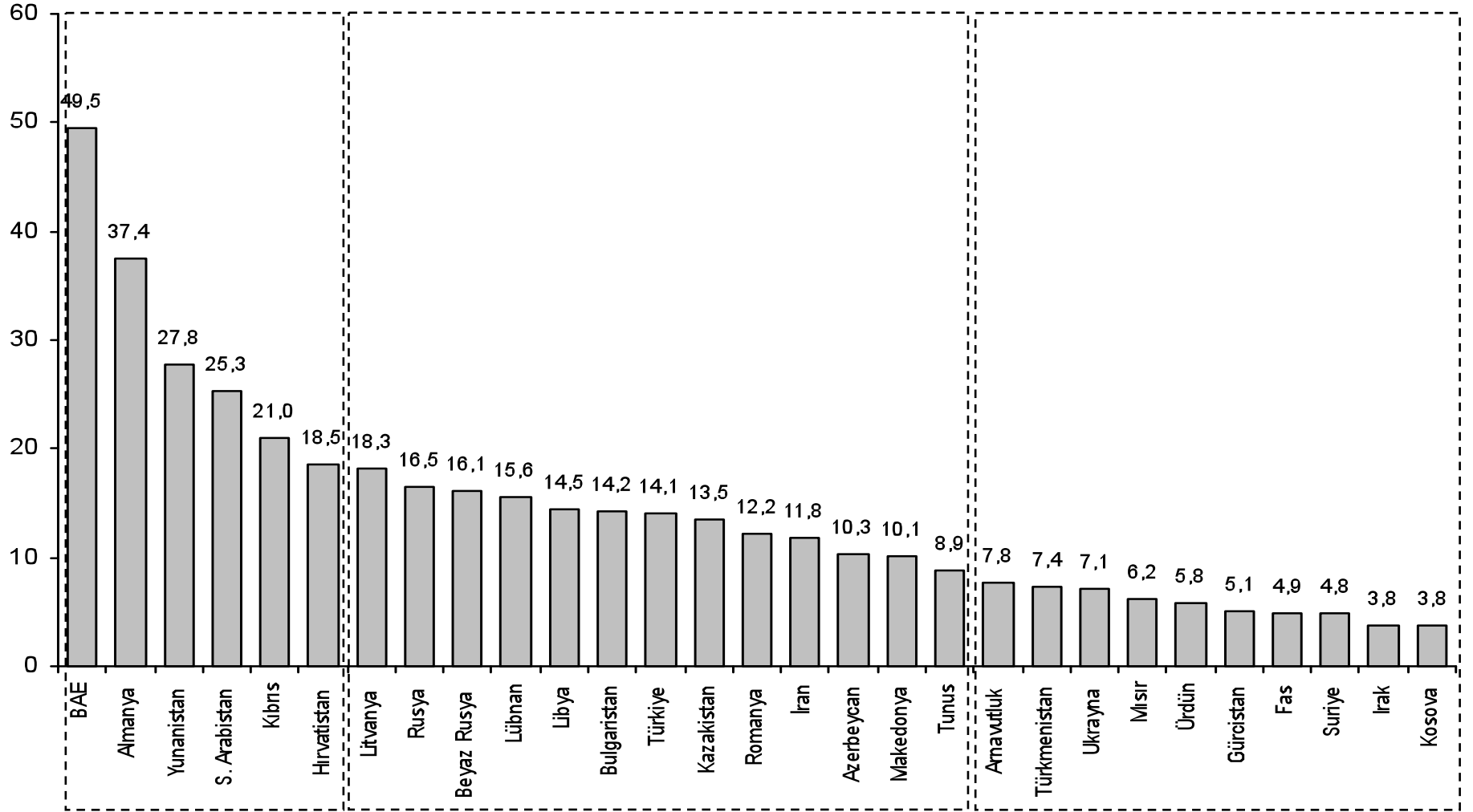
GSYİH'deki Artış Hızı

Kişi Başı Milli Gelirde Dünyadaki Konumu

Libya 2011 yılında 14,450 USD'lik kişi başı milli gelir ile Hedef Pazarlarda tüketim açısından Rusya'nın ardından en zengin 10. ülke konumundadır.

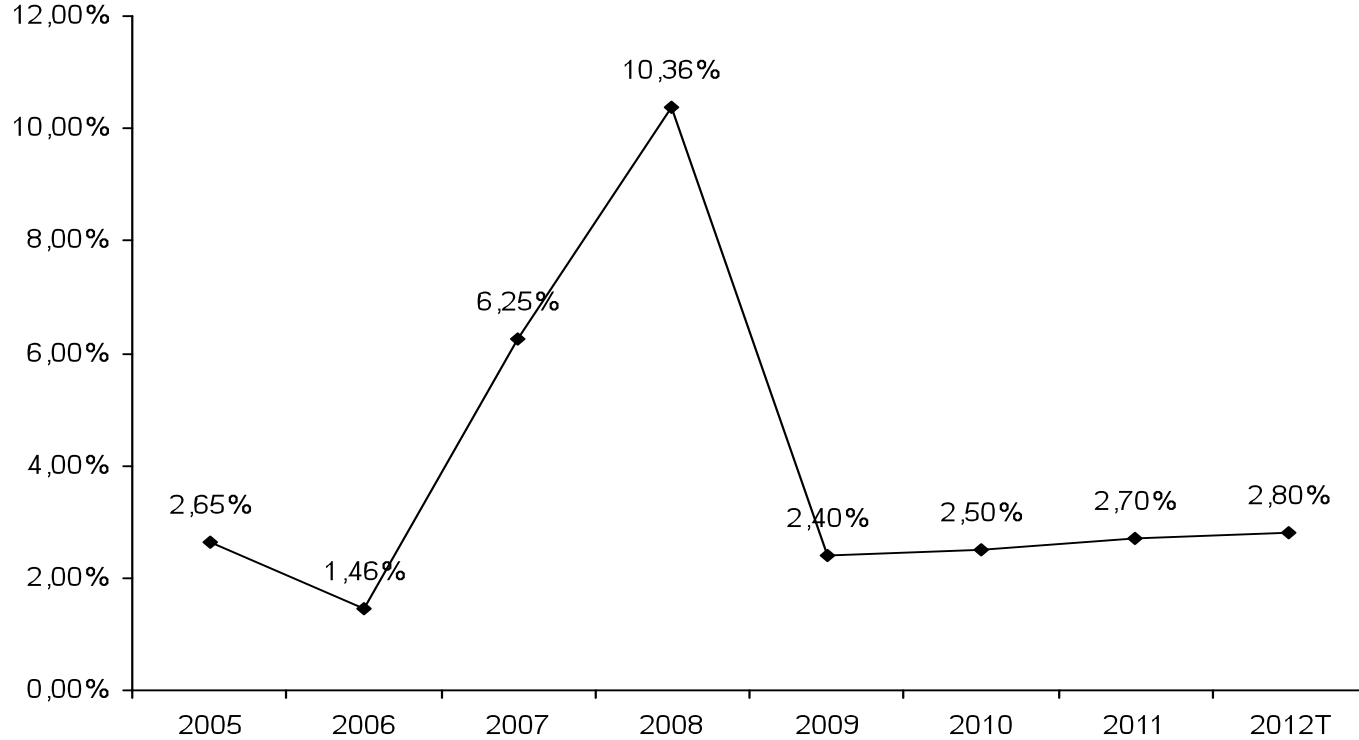
Kişi Başı GSYİH (Bin \$)

Enflasyon

2000-2005 yılları arasında görülen deflasyon seviyesi, 2005 yılından sonra Libya ekonomisindeki gelişimi sayesinde %10 seviyelerine kadar bir yükseliş göstermiştir. Bunun temelinde önemli reformlar, ambargonun kaldırılması, Amerika'nın terör örgütlerini destekleyen ülkeler listesinden çıkması yatmaktadır. 2015 yılında enflasyon oranının %3 civarında olacağı öngörülmektedir.

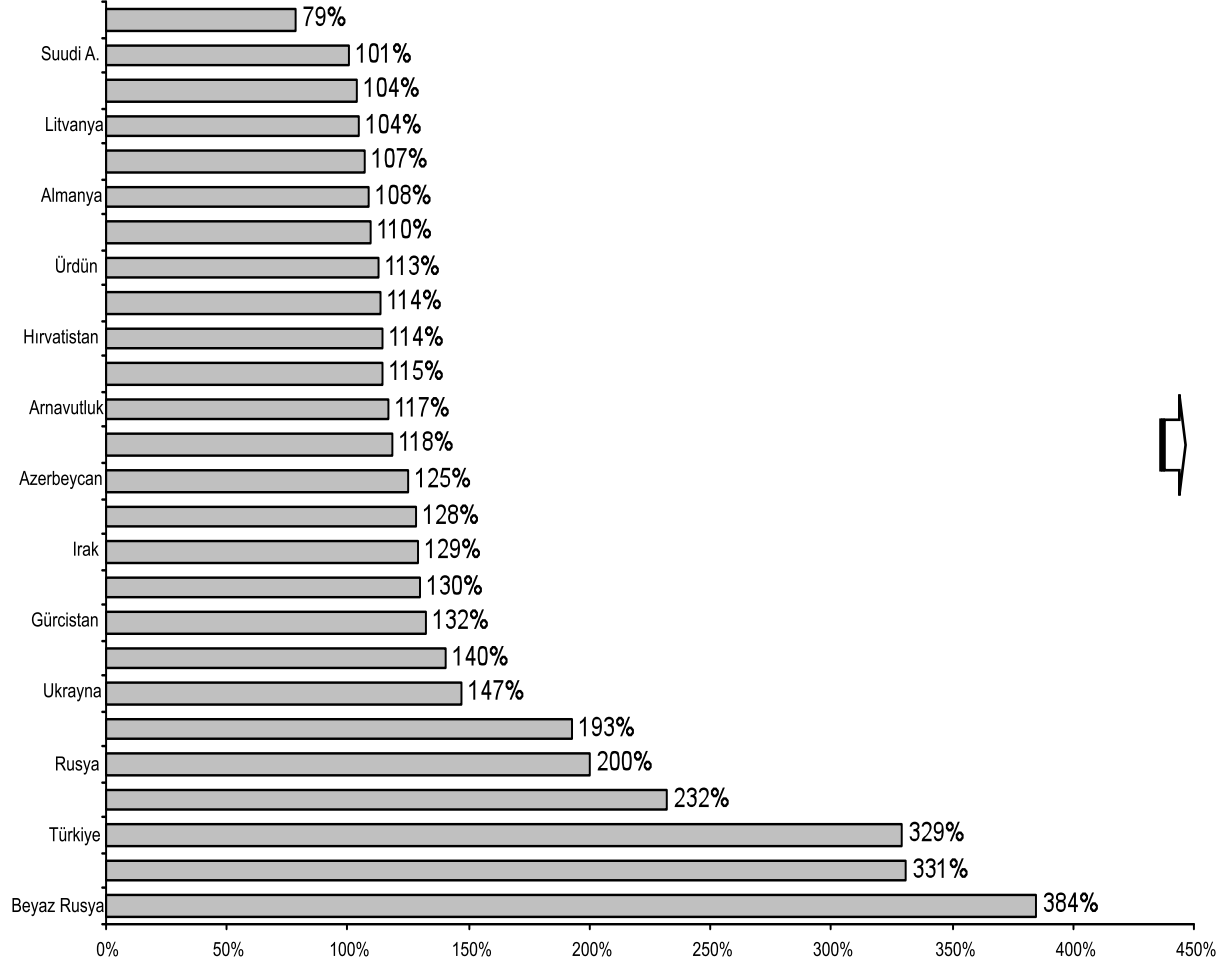
Enflasyondaki Gelişim

Tüketici Fiyatlarında Gelişim

Libya 2000-2011 yılları arasında tüketici fiyatlarında düşüş gösteren tek ülkedir.

Tüketici Fiyat Endeksi: 2000=100%

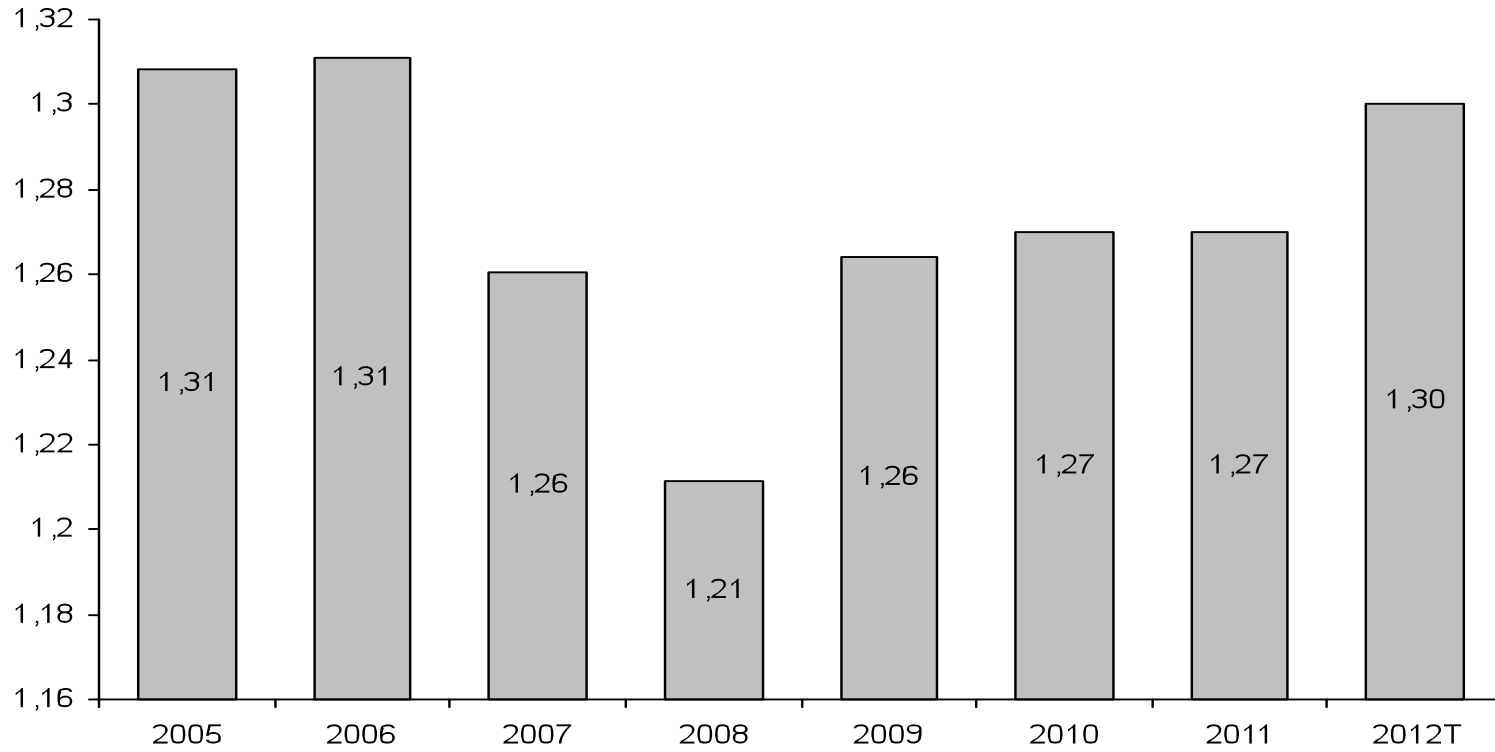

Tüketicilerin ortalama harcama alışkanlıklarına göre Libya; Dünya genelinde 172.; hedef pazarlar içerisinde en pahalı ülke sıralamasında %79 ile son sıradadır.

Para Biriminin Gücü

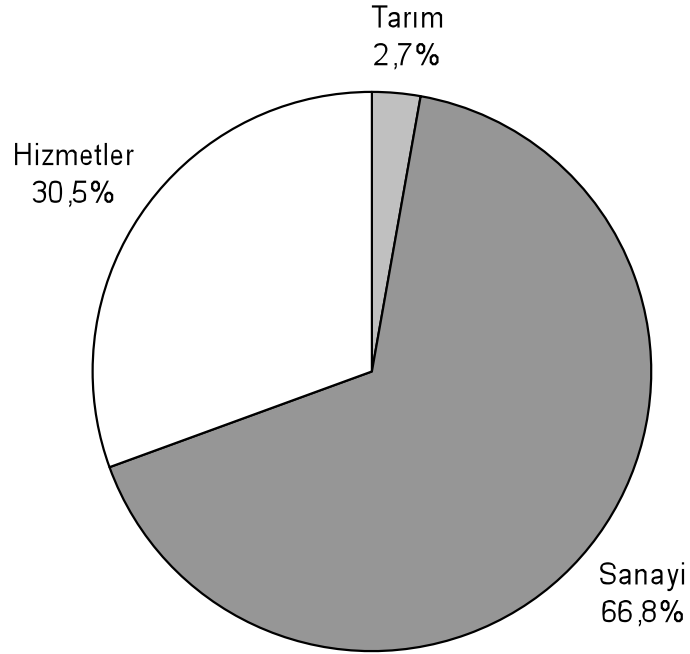
USD/LYD

USD'nin Libya Dinarı Karşısındaki Gücü

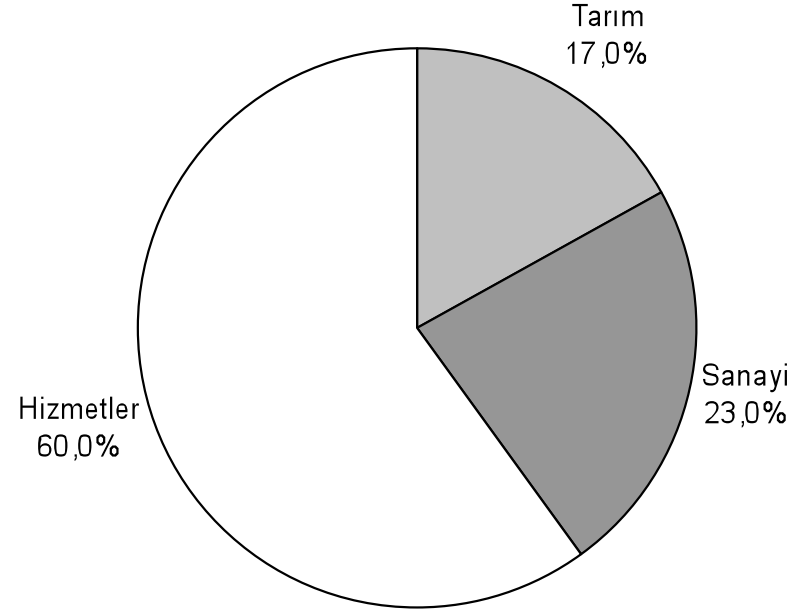

Sektörel Dağılım

GSYİH'nın Sektörel Dağılımı – 2011

İşgücünün Sektörel Dağılımı – 2011

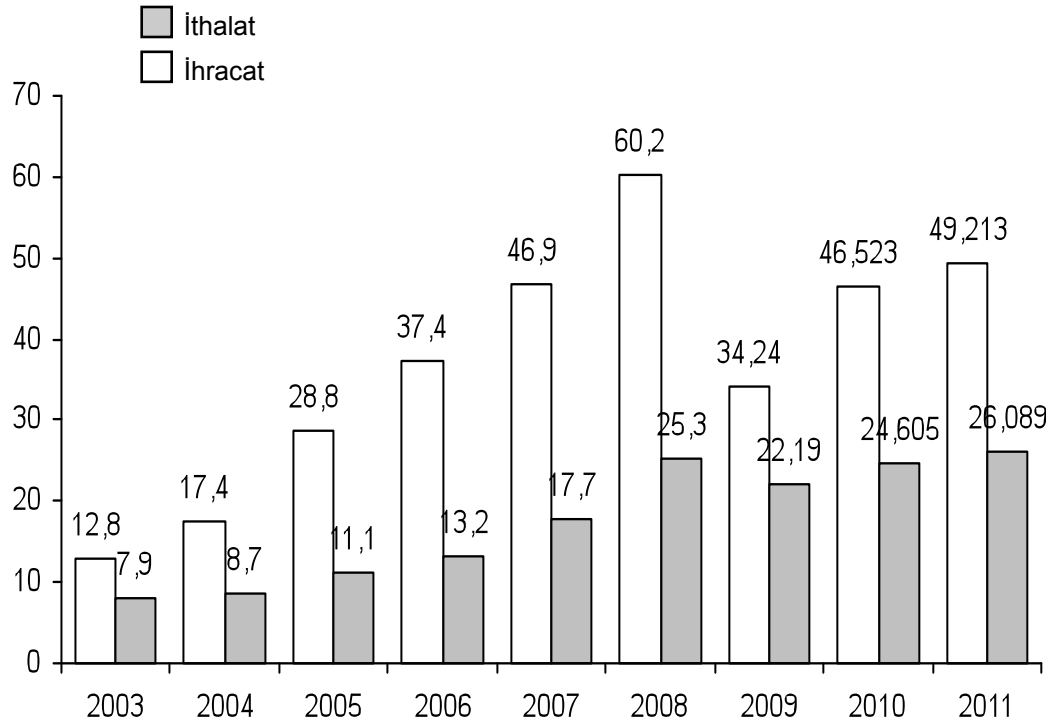
Madencilik sanayindeki en önemli alan ham petrol çıkartılmasıdır. Libya topraklarından çıkan ham petrolün sadece %25'i işletilmekte olup, gelecek yıllarda bu alanda önemli bir büyüme beklenmektedir. Petrol rafinerileri konusuna gelince, hükümet rafineri tesislerini yenileme ve genişletmede isteklidir. Bu amaçla önemli rafinelerin işleme kapasitelerinin artırılması ve yeni bir rafineri kurulmasını kapsayan yatırımlar başlatılmıştır

Dış Ticaret

Libya'nın ticareti başta İtalya ve Almanya olmak üzere Avrupa ülkeleriyledir. 10 yıl süren ekonomik yaptırımlar sonucunda 2002 yılında piyasa ekonomisine giriş süreci başlamıştır bu da küresel ekonomiyle aşamalı olarak bütünleşmesi anlamını taşımaktadır.

Libya'nın ihracat gelirlerinin %95'i petrol ihracatından temin edilmektedir.

Dış Ticaret Dengesi – 2011 (Milyar – USD)

- Libya'da 2005 yılında dış ticaretle ilgili oldukça önemli gelişmeler kaydedilmiştir. İthalat lisansı ve döviz bütçesi uygulamalarının önceki yıllarda sona erdirilmesi ticaretin liberalleştirilmesi yönünde atılan önemli adımlar olmuştur.
- Gümrük vergilerinin sigara dışında sıfırlanması, ticari bayilik gereken sektörlerin ve ithali yasak ürünlerin yeniden belirlenmesi 2005 yılında dış ticaret rejiminde yapılan önemli değişikliklerdir.
- Libya petrolünün temel alıcıları İtalya, İspanya, Almanya ve Fransa'dır. Bu dört ülkenin Libya'nın ihracatı içindeki payı 2005 yılında %69'dur. Libya'nın ithalatında ise İtalya'nın payı azalmakla birlikte, en önemli paya sahiptir. Almanya ve İngiltere ile ticari bağlar artmaktadır. Çin ile olan ticaret ise hızlı gelişme eğilimindedir.

Doğrudan Yabancı Yatırım

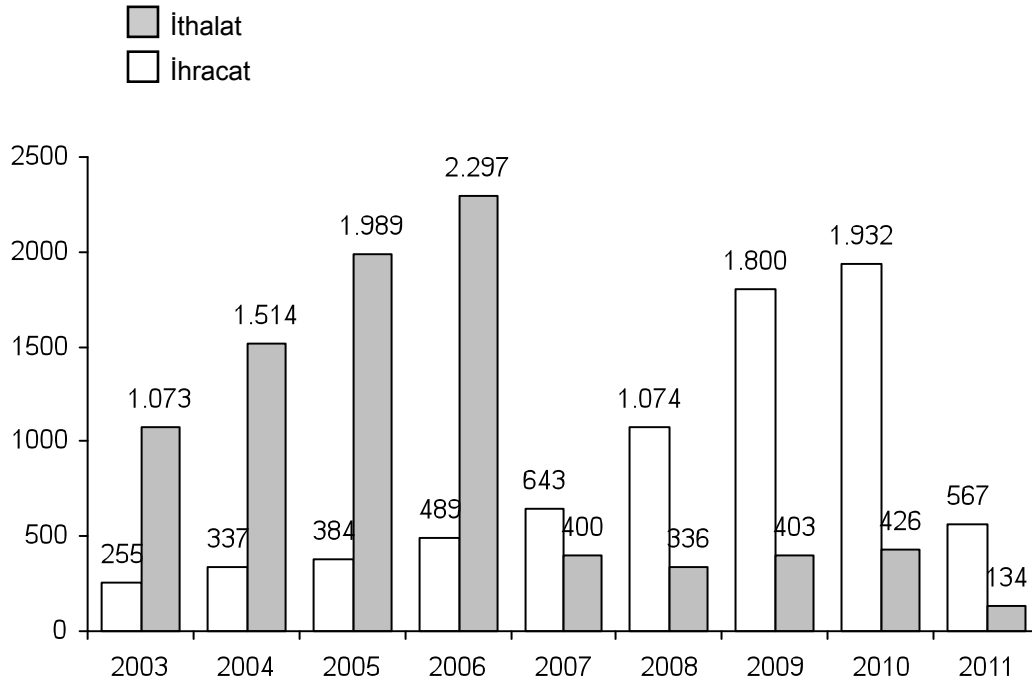
Ülkeler	DYY (Milyar \$)
Almanya	46.127.366
Suudi Arabistan	21.560.173
Kazakistan	15.900.000
Rusya	9.961.014
Türkiye	9.278.000
Ukrayna	6.495.000
Mısır	6.385.600
Lübnan	4.954.862
Kıbrıs	4.841.376
BAE	3.948.300
Libya	3.833.391
İran	3.616.905
Romanya	3.453.000
Yunanistan	2.250.194
Türkmenistan	2.083.000
Bulgaristan	2.167.527
Ürdün	1.701.478
Tunus	1.512.505
İrak	1.426.400
Beyaz Rusya	1.402.800
Suriye	1.380.894
Fas	1.240.626
Arnavutluk	1.109.558
Litvanya	622.232
Azerbaycan	563.132
Gürcistan	548.826
Kosova	413.401
Makedonya	295.759
Hırvatistan	334.155

2011 yılında Libya, Hedef Pazarlar arasında en çok yabancı yatırımı kendine çeken 10. ülke olmuştur. Kaddafi yönetiminin devrilmesinden sonra ülke genelindeki belirsizlikten faydalanmak isteyen yabancı yatırımcılar ülkeye önemli miktarda yatırım yapmaktadır.

Türkiye Libya Ticari İlişkiler-1

Libya ile ülkemiz arasındaki dış ticaret dengesi 1988 ve 1993 yılları hariç 1974 yılından itibaren sürekli ülkemiz aleyhine gelişme göstermiştir. Belirtilen yıllarda ise fiyat anlaşmazlığı nedeniyle Libya'dan ham petrol alımı yapılamadığından, dış ticaret dengesi ülkemiz lehine fazlalık vermiştir.

Türkiye – Libya Dış Ticaret Verileri (Milyon USD)

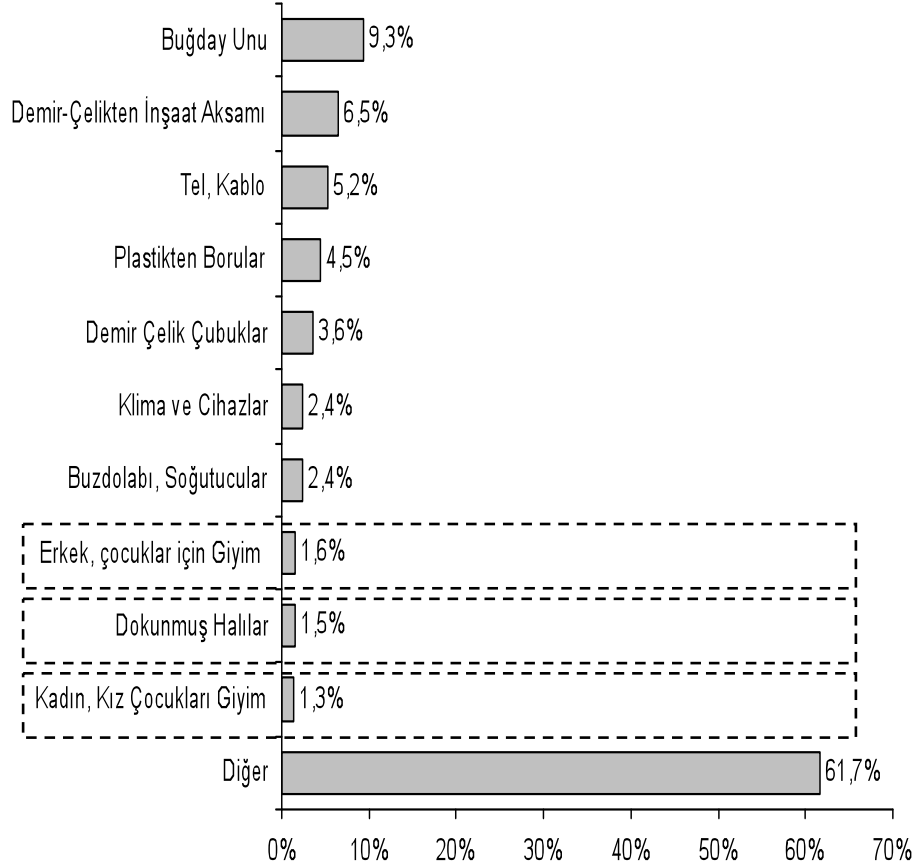

2010 yılında Libya'ya ihraç edilen belli başlı ürünler; demir-çelik çubuklar, demir-çelik inşaat aksamı, çimento, plastik borular, demir çelik yarı mamuller, kablolar, filmaşın, mobilya, elektrik transformatörleri, işlenmiş doğal taşlar, maden makineleri, alüminyum inşaat aksamı, prefabrik yapılar, mücevherat, buzdolabı, klima ve demir-çelik borulardır.

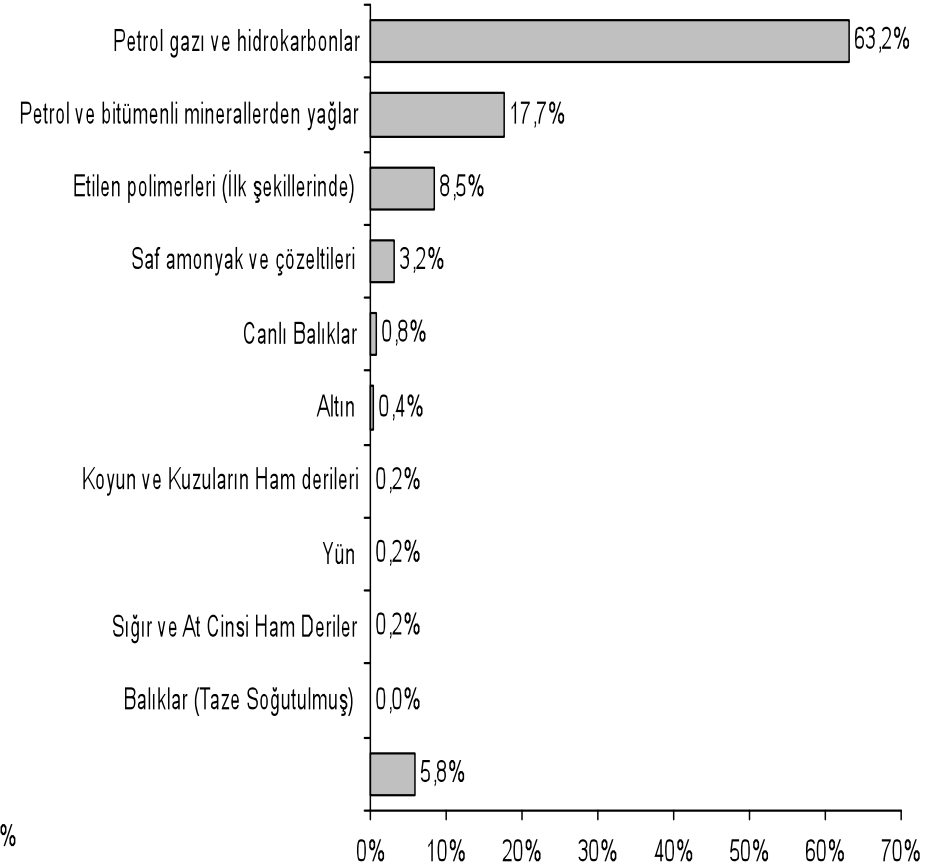
2000 yılında ihracatımızda 51'inci sırada yer alan Libya, 2007 yılında 35'inci sıraya 2009 yılında ise 15'inci sıraya yükselmiş, 2010 yılında 18'inci sıraya, 2011 yılında 41'inci sıraya gerilemiştir. İthalatımızda ise 2000 yılında 20'inci sırada iken 2007 yılında 51'inci 2009 yılında 52'inci sıraya gerilemiş, 2010 yılında 51'inci sıraya tekrar yükselmiş, 2011 yılında 76'inci sıraya gerilemiştir.

Türkiye Libya Ticari İlişkiler-2

Libya'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler

Libya'nın Türkiye'ye İhrac Ettiği Ürünler

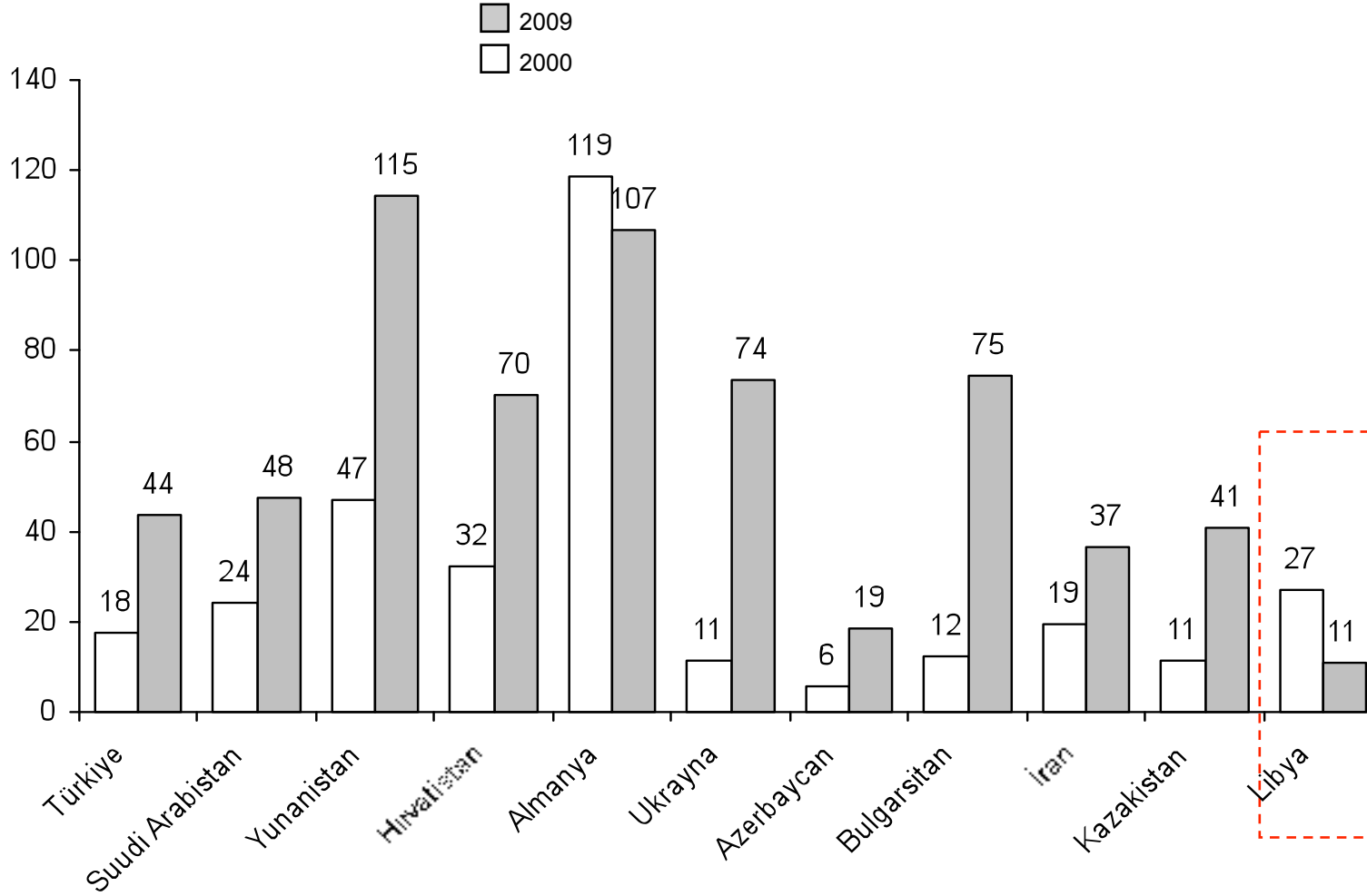

Libya'da Bankacılık Sektörüne Bakış

- Bankacılık sisteminde merkezi bir yapı söz konusudur. Devletin tüm bankaları millileştirdiği 1970'den beri işlemler devlet kontrolü altındadır. Merkez Bankasına ek olarak ülkede sekiz tane daha önemli finansal kurum bulunmaktadır.
- Ülkedeki bankacılık sektöründe, gerek bankacılık uygulamaları gerekse şeffaflık konularında ise bir takım sorunlar yaşanmaktadır. Hükümetin konu ile ilgili modernizasyon çalışmaları ise şimdiye kadar istenilen sonuçları vermemiştir. Devlet bankalarının bir kısmı ise ağır borç yükü altındadır.
- Hükümet, 1993 yılının Mart ayında çıkarmış olduğu bir kanunla ülkede özel bankaların da kurulmasının önünü açmıştır. Özel bankalardan en başarılısı ise 1996 yılında açılan, bireysel ve kurumsal bankacılık hizmetleri veren "Bank of Commerce and Development"dır. Yapılmış olan yasal değişiklikler ile yabancı bankaların da ülkede şube açmalarına izin verilmiştir. Açılacak şubelere ilişkin izinler ise Merkez Bankası tarafından verilmektedir.
- Libya'daki Türk bankaları; Ziraat Bankası, İş Bankası, Kuveyt Yatırım, Tekfen Bank
- UGK Başkanı Abdül Celil, yeni yönetim biçiminin Şariat olacağını yanı sıra yatırımcıların faiz geliri elde etmediği İslami bankaların açılacağını da belirtti. Bu durum Libya Bankacılık sektöründe bir kaotik bir ortam oluşturmuştur.
- 2011 Ağustos ayında çıkan haberlere göre 42 yıllık Kaddafi döneminin sona ermesinden sonra Libya Türkiye'yi model ülke olarak aldı. Libya bankacılık ve vergi sistemini Türk uzmanlar tarafından kurulacağı, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Libya ziyaretinde acil olarak bankacılık, vergi ve telekom sistemlerinin kurulması konusunda Türkiye'nin destek olacağını belirtmiştir.

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

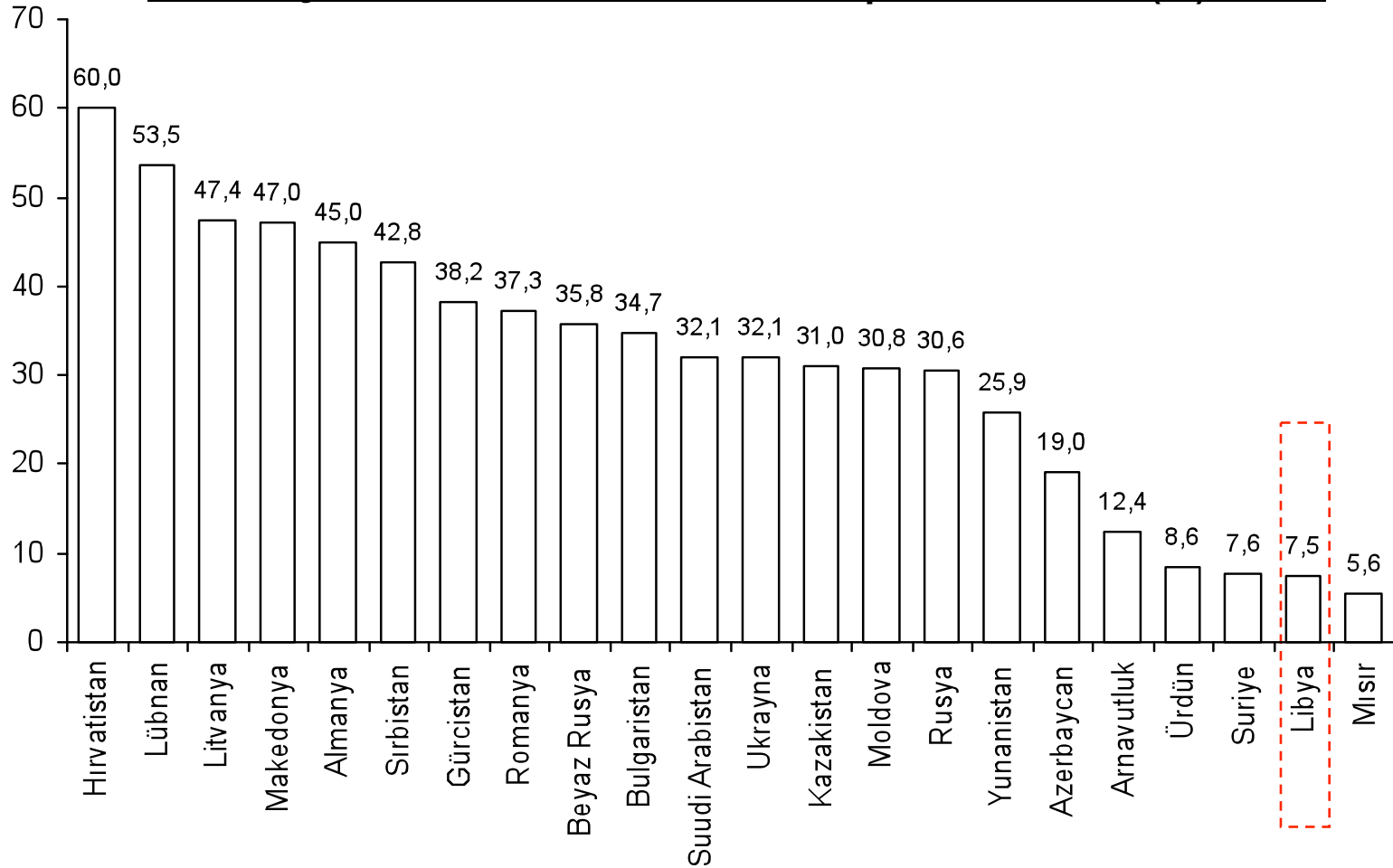
(%) Özel Sektöre Verilmiş Yurtiçi Kredilerin GSYİH'deki Payı

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Serbest Piyasa Ekonomisinin işlemesine müsait bir eğlence ve sosyal hayat, siyasi yönetim ve halk tarafından benimsenmediği için, sektör olarak gelişmediği için firmalar yatırım yapma konusunda istekli davranmamaktadır.

Yatırım için bankalardan finansman talep eden firmalar (%) - 2010

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

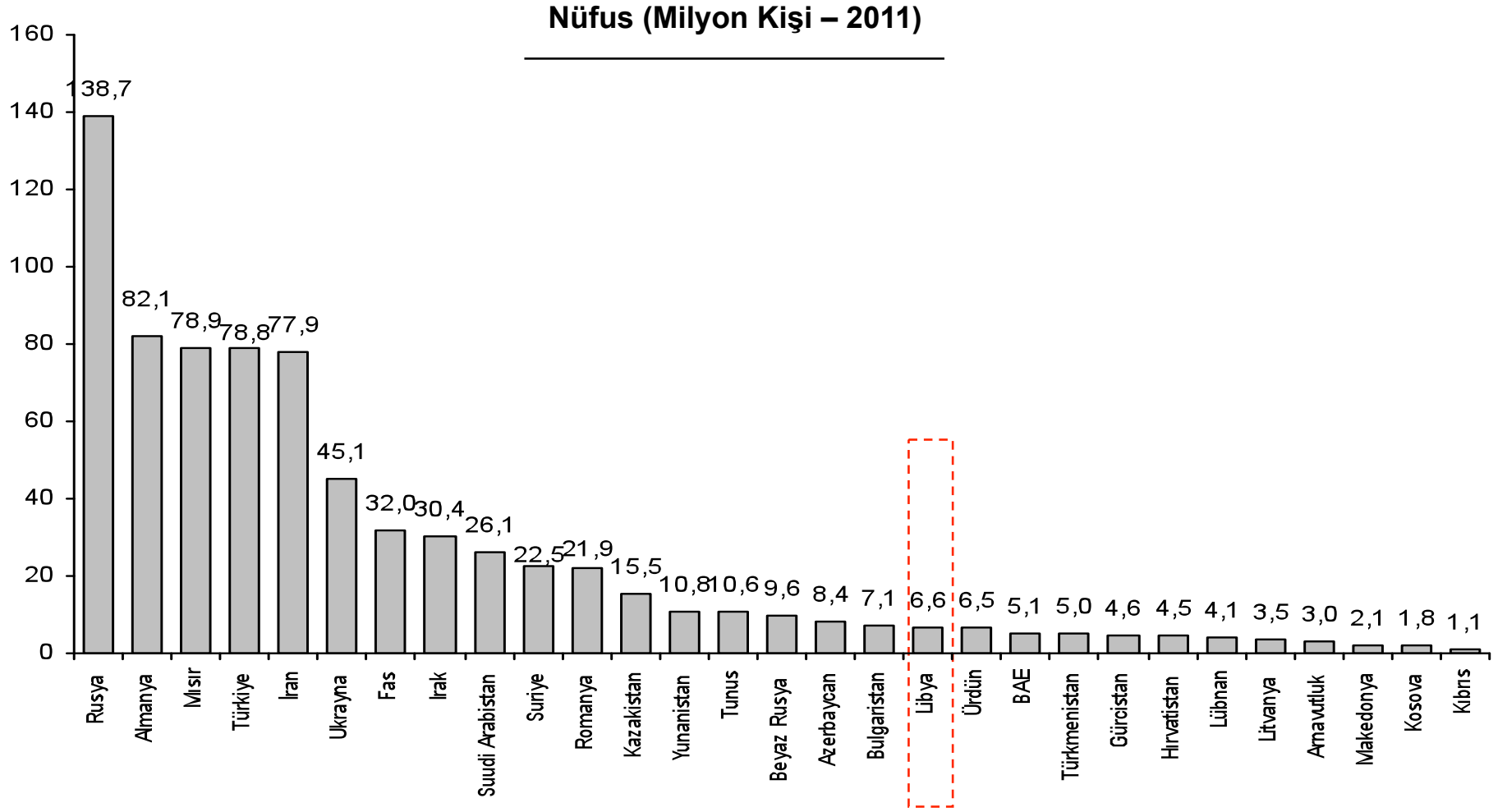
7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Nüfus Yapısı

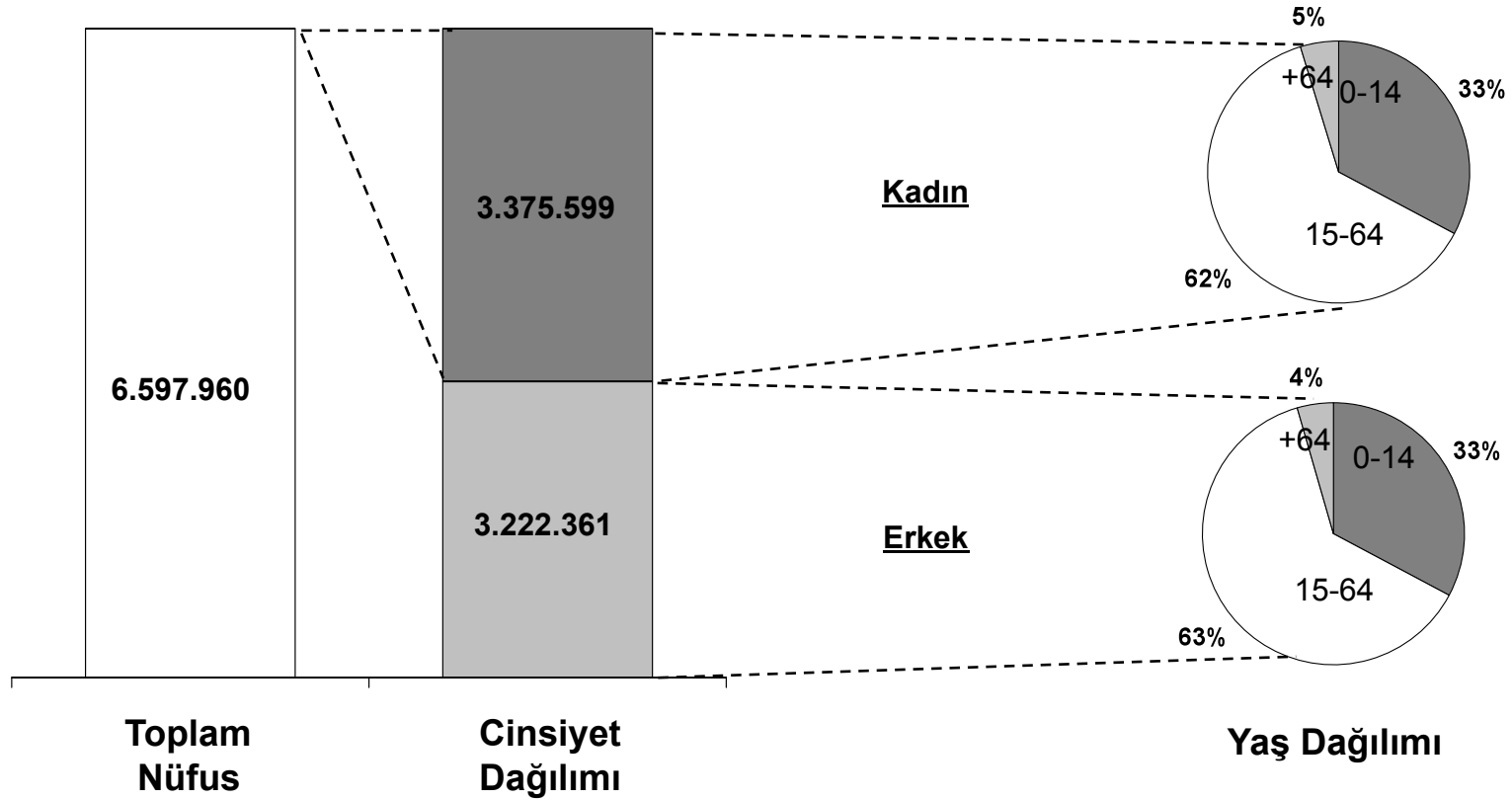
Libya hedef pazarlar arasında 6,6 milyon nüfusla 17'inci ülkedir.

Nüfus Yapısı

Libya nüfusu 10 yıl içinde yaklaşık 1 milyon kişi artmış, ülkedeki nitelikli işgücünün olmaması sebebiyle dışarıdan göç almaktadır. 2015 yılında toplam nüfusun 7,5 milyona yaklaşacağı tahmin ediliyor.

Nüfus Yapısı - 2011

Nüfus Yapısındaki Gelişim - 2011

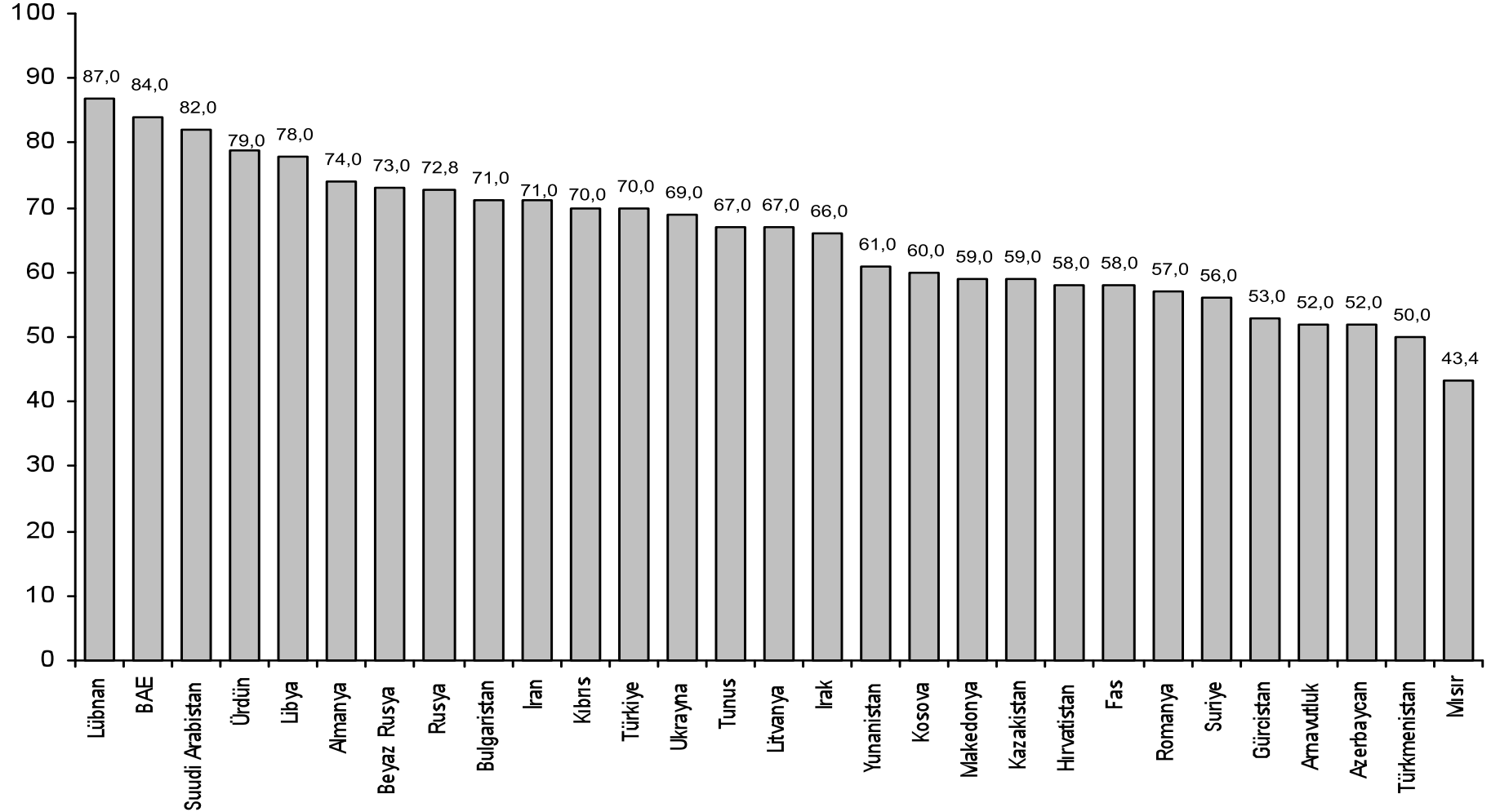
Doğum Oranı	24.04 doğum / 1.000 kişi
Ölüm Oranı	3.4 ölüm / 1.000 kişi
Göç Oranı	0.0 göç / 1.000 kişi
Şehirleşme	%78
Şehirleşme Büyüme Oranı	%2.1
Ortalama Yaşam Süresi	77.65yıl
Erkek	75.34 yıl
Kadın	80.08 yıl

Kişisel Özellikler

	boy (m.)		kilo (kg.)	
	erkek	kadın	erkek	kadın
azerbaycan	1,72	1,65	76,1	64,8
bulgaristan	1,75	1,63	79,3	67,1
almanya	1,78	1,65	82,4	67,5
yunanistan	1,76	1,63	85,0	67,7
iran	1,73	1,60	76,0	65,0
irak	1,65	1,56	75,0	64,8
türkiye	1,74	1,59	86,4	63,0
hırvatistan	1,78	1,73	65,9	62,9
sırbistan	1,77	1,71	75,0	62,0
rusya	1,75	1,68	73,0	69,0
lübnan	1,74	1,58	76,1	68,7
romanya	1,72	1,65	73,0	58,0
suriye	1,71	1,62	80,0	66,0
fas	1,71	1,62	73,0	65,0
mısır	1,70	1,60	72,0	56,7
tunus	1,70	1,62	76,1	64,8
libya	1,57	1,52	77,0	65,0
kazakistan	1,70	1,63	76,1	64,8
ukrayna	1,76	1,67	82,0	58,0
bae	1,70	1,55	79,6	57,5
kosova	1,77	1,71	75,0	62,0
arnavutluk	1,65	1,53	74,0	51,0
gürcistan	1,74	1,60	72,5	66,0
suudi arabistan	1,75	1,65	64,0	55,0
beyaz rusya	1,82	1,67	75,0	53,0
kktc	1,71	1,59	70,0	58,0
makedonya	1,71	1,62	79,3	65,6
ürdün	1,72	1,63	74,0	60,0
türkmenistan	1,71	1,61	74,7	61,8

Şehirleşme-1

Ülke genelinde şehirleşme %70'in üzerinde kalarak hedef pazarlar arasında şehirleşme bakımından ilk 10 ülke içerisindedir.

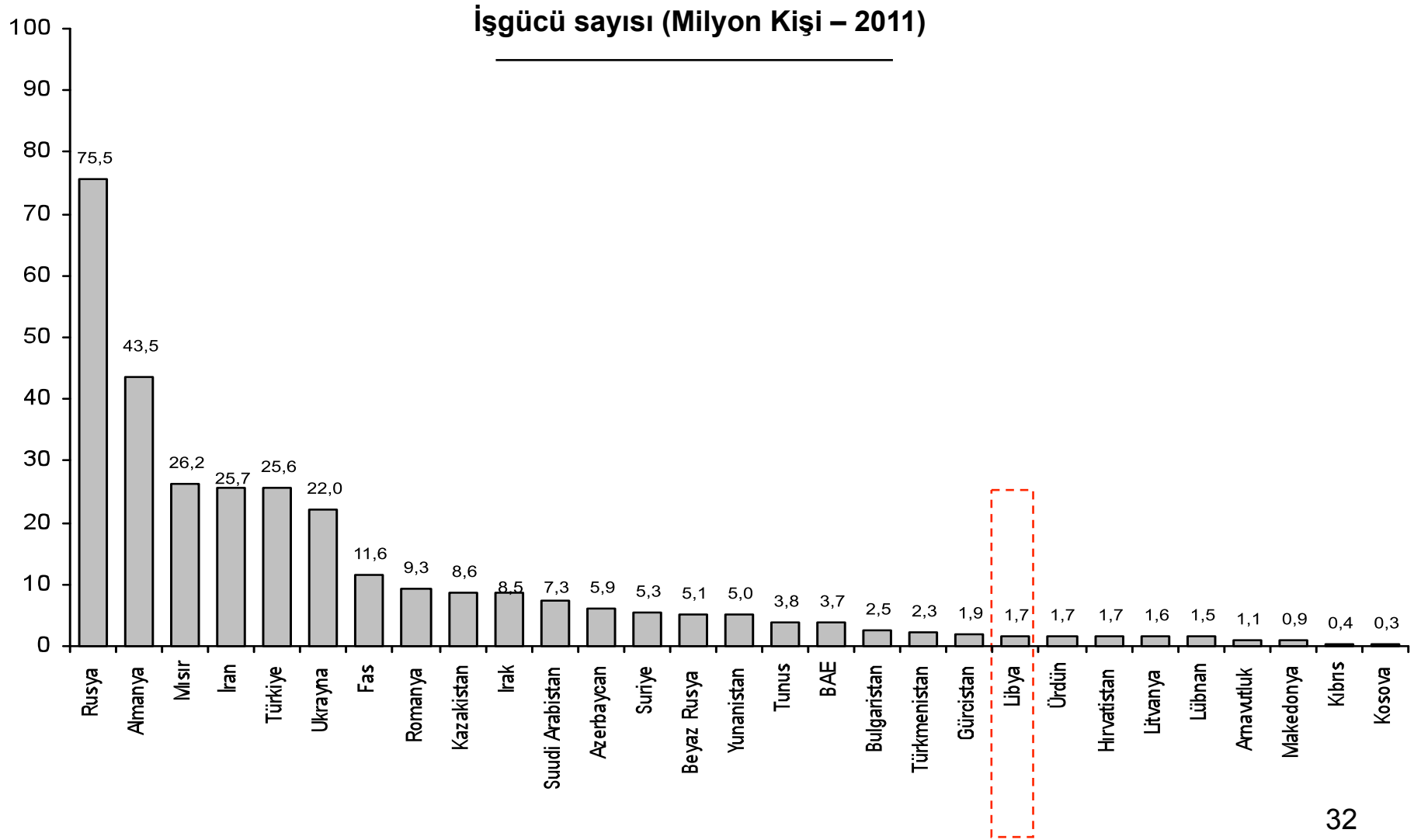
Şehirleşme-2

Nüfus Sayısına Göre En Büyük 3 Şehir

Trablus	1.1 Milyon
Bingazi	0.7 Milyon
Misurata	0.6 Milyon

İşgücü

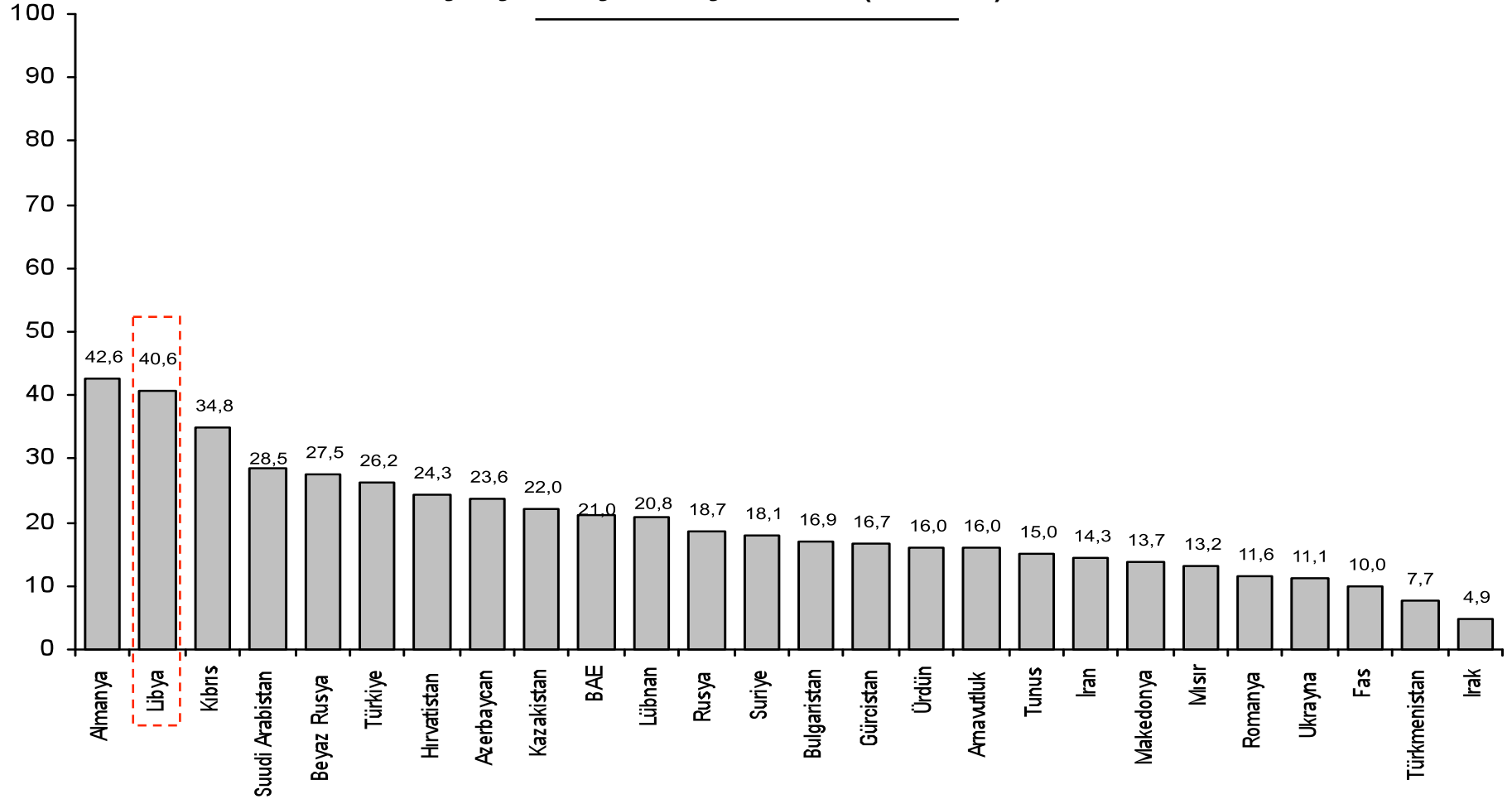
Libya hedef pazarlar arasında işgücüne sahip 20'inci ülkedir.

GSYİH'nin İşgücüne Paylaşımı

Libya hedef pazarlar arasında 40,500 USD'lik çalışan başına düşen GSYİH ile Almanya'dan sonra ikinci sıradadır.

Çalışan Başına Düşen GSYİH(Bin USD)-2011

İşsizlik

Libya'da işsizlik oranı çok yüksek olmakla beraber %30 seviyesindedir.

- Ülke genelinde işgücü sayısının 1.728 Milyon olduğu tahmin edilmektedir.
- Libya'da gizli işsizlik sorunu olduğu tahmin edilmekle birlikte, diğer petrol zengini ülkelerde olduğu gibi burada da yabancı işçi çalıştırılmaktadır. Yerel halkın isteksiz ya da işe uygun niteliklere sahip olmaması ülkede yabancı işçi istihdamını zorunlu kılmaktadır. Tahminen 1 milyon yabancı işçinin varlığı, yerli halk üzerinde bir noktada baskı oluşturmakta ve zaman zaman gerilimlerin yaşanmasına neden olmaktadır.
- Genç nüfus arasında işsizlik çok yüksek olduğu bilinmektedir.
- Ülkenin fakirlik seviyesi %10 civarındadır.
- Satın alma gücü paritesine göre 12 aylık bir çalışan ücreti 2.496 USD seviyesindedir.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

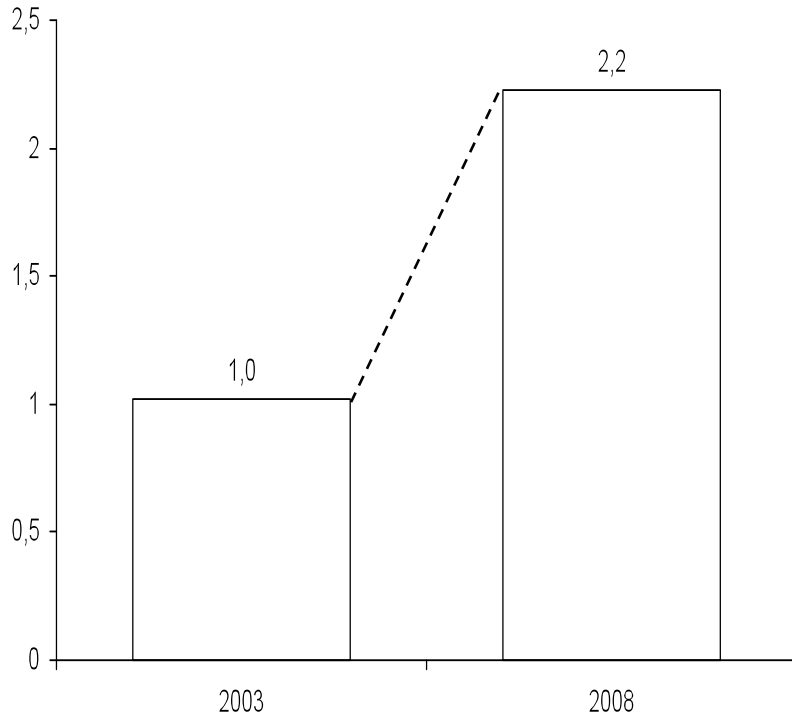
Perakende Pazarına Genel Bakış

1. Son 10 yıl içerisinde toptan ve perakende pazar hacmi 2 katına çıktı
2. Pazar halen çok bakir
3. Organize perakendecilik ve büyük mağazacılık gelişim aşamasında
4. Türk yatırımcıları pazarın gözdesi olacak
5. Düşük kira bedelleri perakendeciler için bir imkan

Perakende Pazarına Genel Bakış-2

Global markaların 2005 sonrasında ülkeye giriş yapmaları ve AVM yatırımcıların pazarın gelişimine olan inançları Libyayı önemli bir destinasyon haline soktu.

2003-2008 Perakende Pazar Gelişimi (Milyar €)

1. 2003-2008 döneminde Pazar hacmi yıllık ortalamada %16,5 büyüme göstermiştir.
2. 2006 yılında Mangonun franchise modeli ile ülkeye girişinden sonra global markaların ülkeye ilgisi artmıştır.
3. Marks and Spencer, BHS, Monsoon, Yves Rocher, Next, Promod, Adidas, Nike, Lacoste, Benetton, Timberland, Koton, Bossini, Aldo, Villeroy & Boch, and Levis ülkeye öncelikli giriş yapan markalardır.

Türk Markaların Libya Pazarına Bakışı

Libya pazarına olan ilginin sebepleri.....

1. Pazarın bakir olması
2. Kişi başı milli gelirin yüksekliği
3. Yabancı markalara olan yüksek ilgi
4. Kiralama koşulların uygunluğu
5. Afrika kıtasına girişte önemli bir nokta olması

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Genel Görünüm

1.En önemli alışveriş caddesi orta ve üst segment nüfusun oturduğu Gargaresh caddesi gösterilmektedir.

- Bu cadde için en büyük handikap kira kontratlarının 1 yıldan uzun yapılamaması

2. AVM mağazacılığı yok denecek kadar az.

3.Türk yatırımcılarının da büyük katkısı ile 2012 sonuna kadar ülke genelinde en az 900.000m2 kiralanabilir alana sahip AVM'ler perakende sektörüne kazandırılacaktır.

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

1. Kiralar halen çok düşük. Uzun süreli kira kontratlar avantaj yaratacaktır.
2. Önemli caddelerde hava paraları gündeme gelmeye başladı.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Libya'da İthalat Rejimleri

- Libya'da 2005 yılında dış ticaretle ilgili oldukça önemli gelişmeler kaydedilmiştir. İthalat lisansı ve döviz bütçesi uygulamalarının önceki yıllarda sona erdirilmesi ticaretin liberalleştirilmesi yönünde atılan önemli adımlar olmuştur.
- Gümrük vergilerinin sigara dışında sıfırlanması, ticari bayilik gereken sektörlerin ve ithali yasak ürünlerin yeniden belirlenmesi 2005 yılında dış ticaret rejiminde yapılan önemli değişikliklerdir.
- Gümrük vergileri indirilmiş olmasına rağmen 82 üründe yerli üretimi korumak amacıyla ithal edilen ürünlerden % 25-50 oranında "tüketim vergisi" alınması uygulaması devam etmektedir.
- Gümrük vergileri sıfırlanmış olmakla birlikte gümrüklerde % 4 oranında "hizmet ücreti" alınmaktadır.
- Libya'da ara malı olarak kullanılanlar üzerinden üretim vergisi tahsil edilmemektedir.
- Libya'ya yapılan 8 kategori üründe yabancı firmaların Libyalı bir temsilci bulundurması ve servis ağı kurması zorunluluğu getirilmiştir "National Supply Corporation" NASCO'nun ithal ettiği temel gıda ürünleri yasanın kapsamı dışında bırakılmaktadır.

İthalat Esnasında Uygulanan Vergiler

Tüketim Vergisi:

	<u>Oranlar</u>
-Pamuklu Ürünler	%25
-Mobilya ve Parçaları (Ağaç veya Metal)	%25
-Makyaj ve Saç Bakım Ürünleri	%50
-Kürk Giyim Eşyası ve Aksesuarları	%50

Üretim Vergisi:

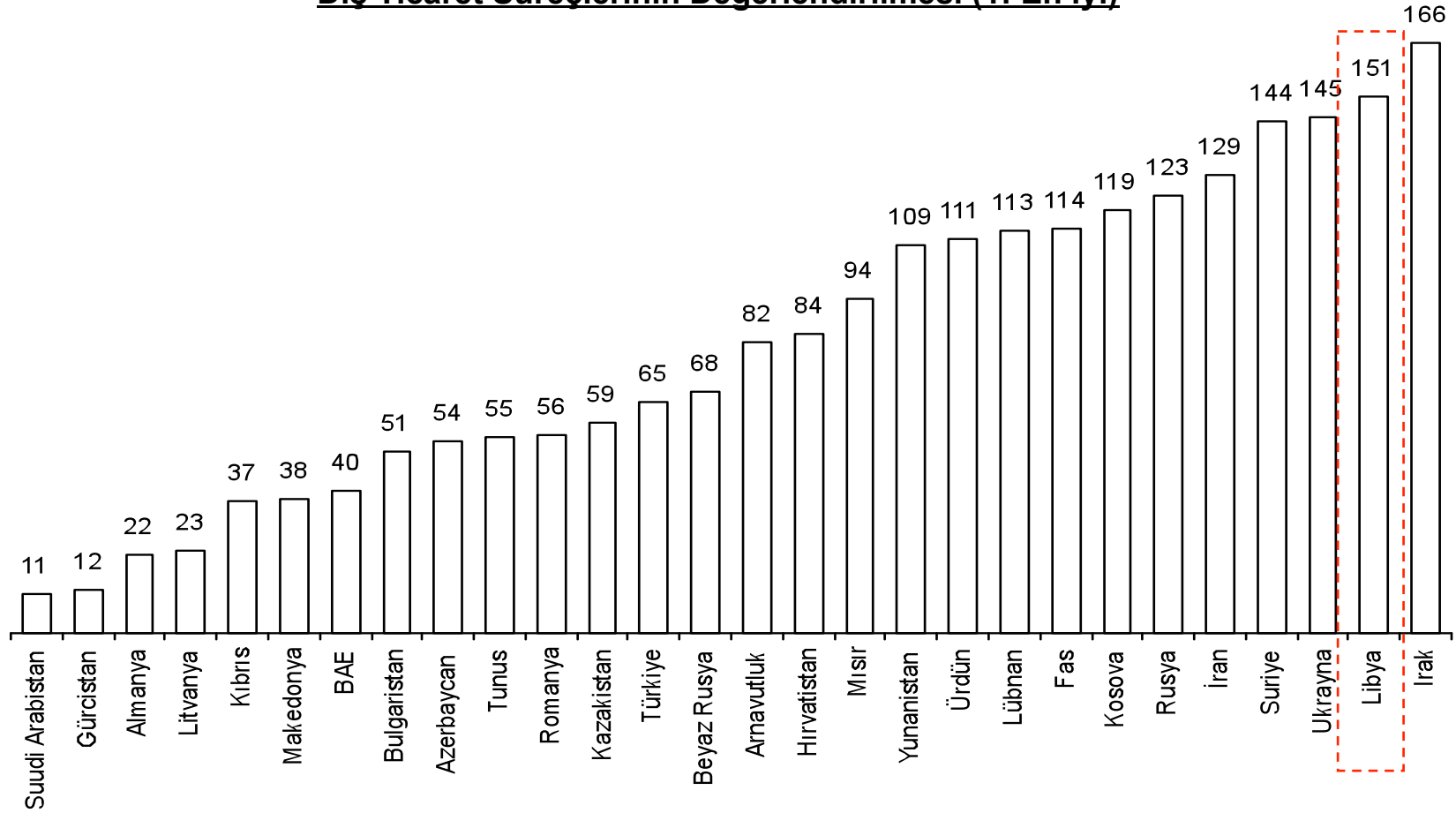
-Genel:	%2
---------	----

Gümrüklerde % 4 oranında hizmet ücreti ek olarak tahsil edilmektedir.

Libya'da Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Dünya Bankası tarafından 183 ülke için yapılan bir araştırmada; Libya dış ticaret süreçlerinde hedef pazarlar içerisinde kötü bir performans gösteren ülkedir.

Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi (1: En iyi)

Türk Firmalarının Yaşadığı Sorunlar

1. Taşıma maliyetlerinin yüksekliği
2. İthalat esnasında uygulanan yüksek vergi oranları ve ücretler
3. Kayıtdışı talepler

Libya'daki Resmi Kurumlar

Trablus Büyükelçiliği

Turkish Embassy

Shara Zavia Dahmani

P.K: 947 TRİPOLİ LİBYA

Tel: 00 218-21 340 11 40 -00 218 21 340 1143 00 218 21 - 340 11 44

Fax: 00 218-21 340 11 46

E-mail: trablusbe@yahoo.com

Trablus Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Turkish Embassy, Office of the Commercial Counsellor

Zawiyat Dahmani Street

P.O Box: 344 TRİPOLİ LİBYA

Tel: 00 218-21 340 04 73 – 00 218 21 340 1140

Fax: 00 218-21 340 04 74- 00 218 21 340 67 70

E-mail: dttrablus@yahoo.com

Benghazi Chamber of Commerce, Industry and Agriculture

(Bingazi Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası)

Essabri

P.O. Box 208/1286 BENGHAZI

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021861) 80971

Tlx : 40077 chamber ly

Fax : (0021861) 80761

Email : benghaziccia@netscape.net

Libya'daki Resmi Kurumlar

Derna Chamber of Commerce, Industry and Agriculture (Derna Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası)

DERNA

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021881) 22660

Fax : (0021881) 30233

Export and Import Promotion Board (Benghazi Branch) (İhracat ve İthalatı Teşvik Kurulu) (Bingazi Şubesi)

Al-Giazair Street

P.O. Box 919 BENGHAZ

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021861) 95775

Fax : (0021861) 92811

Export-Import Promotion Board (EIPB) (İhracat ve İthalatı Teşvik Kurulu)

Zawiat El Dahmani

P.O. Box 3593

20197 TRIPOLI

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021821) 4807037

Fax : (0021821) 4807068

Libya'daki Resmi Kurumlar

Federation of Chambers of Commerce, Industry and Agriculture (Ticaret, Sanayi ve Tarım Federasyonu)

26, Bandong Street

P.O. Box 12556 TRIPOLI

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021821) 4441613/(0021821) 4441457

Fax : (0021821) 4441457/(0021821) 3340155

Email : unionchambers@hotmail.com

Misurata Chamber of Commerce, Industry and Agriculture (Misurata Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası)

Sana Mhaidlee, Al-Aly Building

P.O. Box 84 MISURATA

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021851) 616497/(0021851) 618858

Fax : (0021851) 620340/(0021851) 616497

Email : info@ccimisrata.org / jwely@arabia.com

Web : <http://www.ccimisrata.org>

Tripoli Chamber of Commerce, Industry and Agriculture (Trablus Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası)

6, Najd Street, P.O. Box 2321 TRIPOLI

Libyan Arab Jamahiriya

Tel : (0021821) 3336855 , Fax : (0021821) 3332655

Libya'daki Resmi Kurumlar

Libyan Foreign Investment Board

(Libya Yabancı Sermaye Kurulu)

Head Office : Zawia Investment Complex
No:11 Abdul- Nasser Street PO Box 15608

Zawia-Libya

Tel: 00 218 23 625 084/85/86

Fax: 00 218 21 360 81 83

Tripoli Office : Great Al Fateh Tower

Floor 18 No: 187

Tel: 00 218 21 335 1271

Fax: 00 218 21 335 1270

http://www.investinlibya.com/en_index.htm

The Libyan Tourism Investment and Promotion Board

(Libya Turizm Yatırımı ve Teşvik Kurulu)

Tel: 00 218 21 350 71 86/87

E.mail: tipb@tipb.net

Web:www.tipb.net

Misurata Free Zone

(Misurata Serbest Bölgesi)

Insurance building 4th floor .

Tel : 00218-051-623708 / 624583 .

Fax : 00218-051-623709 .

P.O.Box : 844 Misurata – Libya .

E-Mail : mfzly@ltnet.net

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

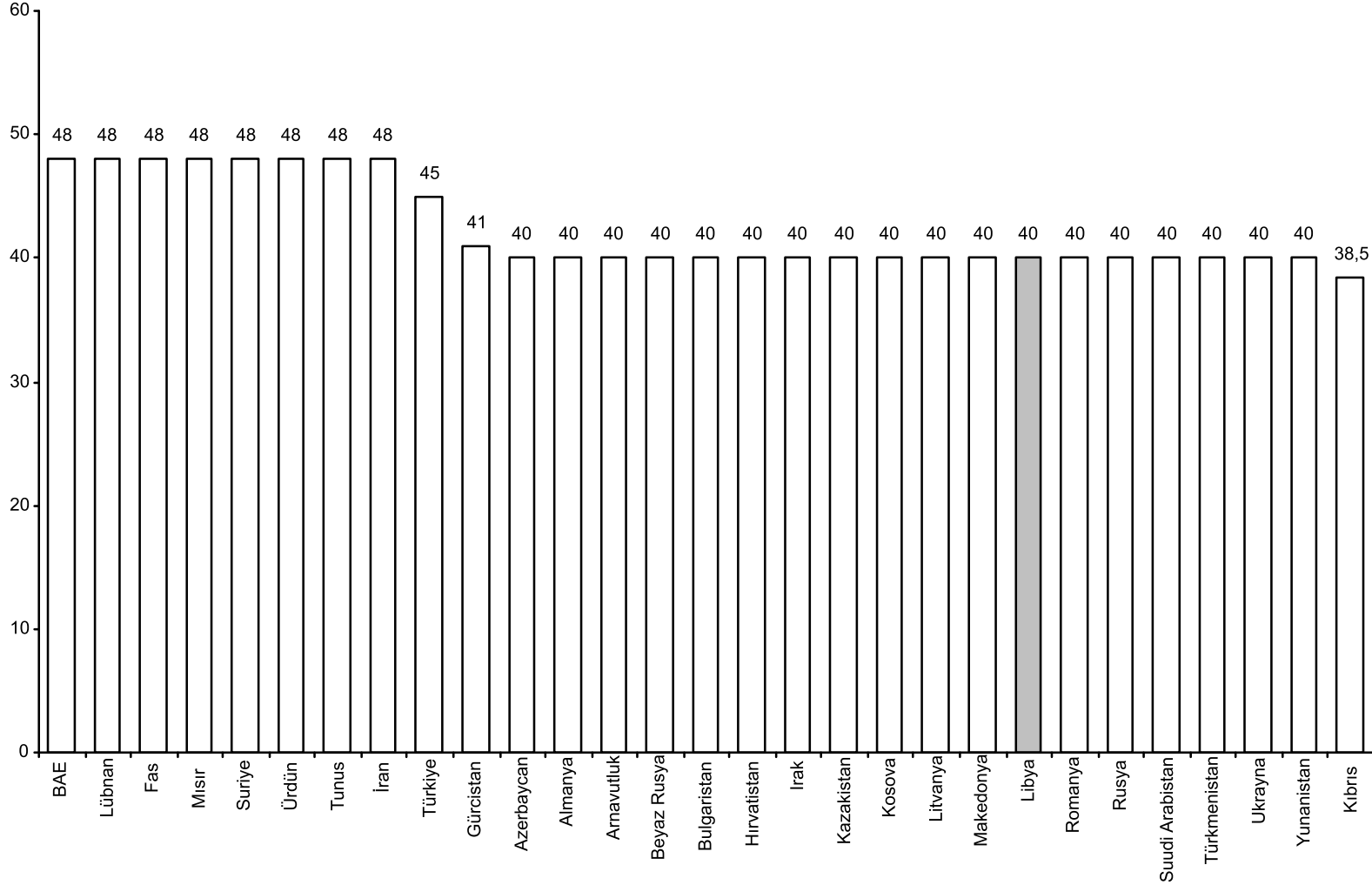
9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Genel Deęerlendirme

1. Üлке genelinde kaliteli ve genç işğücü sıkıntısı var.
2. Yabancı dil önemli bir sorun.
3. Dini günler ve bayram tatillerinde personel yönetimi daha hassas.

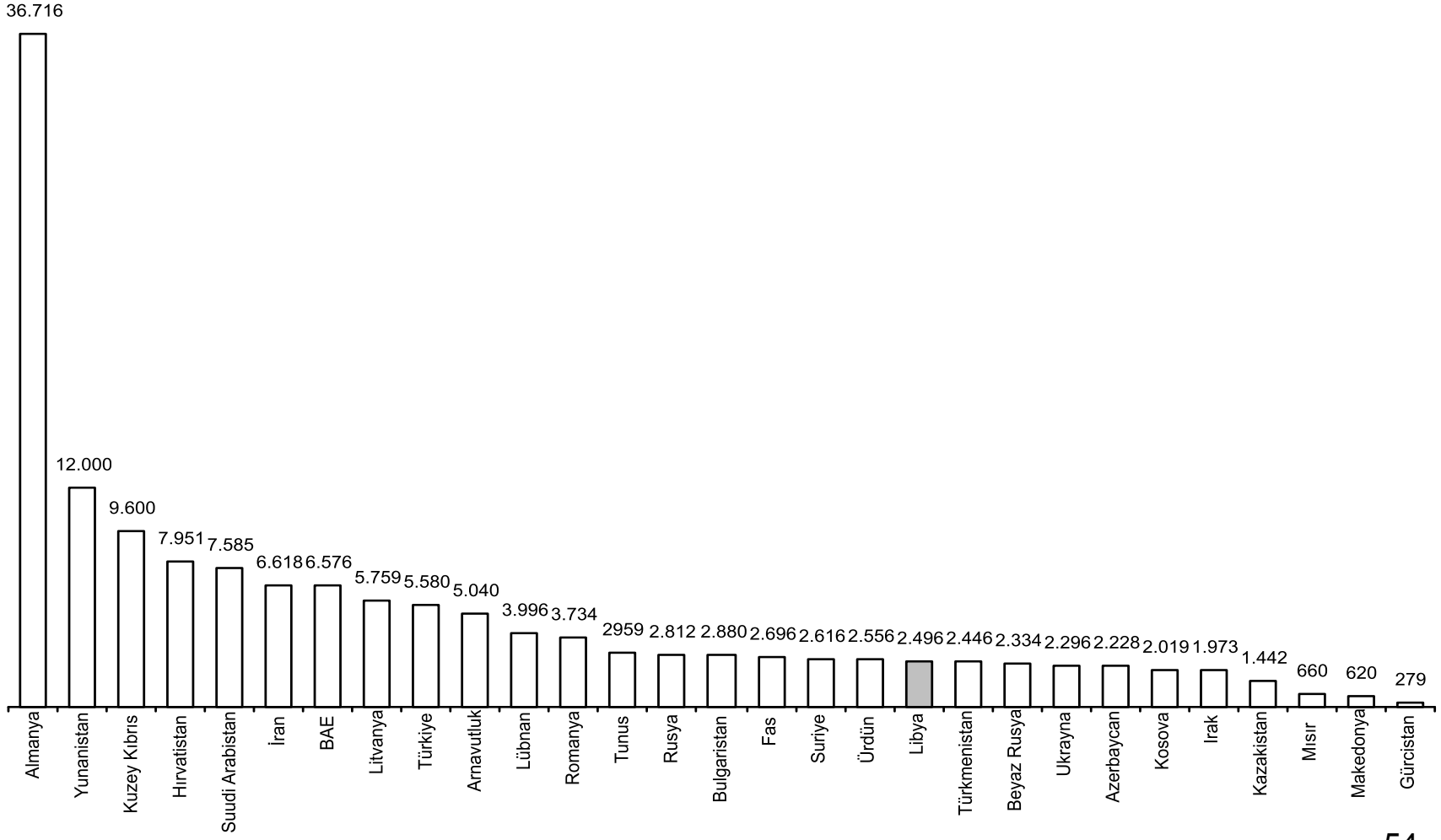
Haftalık Azami Çalışma Süresi

Haftalık Azami Çalışma Süresi (saat)

Yıllık Brüt Asgari Ücret

Yıllık Brüt Asgari Ücret (\$)

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Tüketici Dinamikleri

1. Üst segmentte markalı ürün tercihinde önemli bir artış var.
2. Marka bilinirliği ve marka bağlılığı yok denecek kadar az.
3. Cadde mağazacılığı ön planda. AVM mağazacılığına verilecek tepki önemli.
4. Kentler'de hem geleneksel hem de modern kıyafetler giyilmektedir.
5. Kadınlar dışarıda tamamıyla İslami geleneklere göre giyinirken, evlerinde rahat kıyafetler kullanmaktadırlar. Modern kadın kıyafetleri mağazalarda sıklıkla bulunmaktadır.
6. Tüketici gıda ve hazır giyime Türkiye'ye kıyasla %15-35 arasında daha fazla bedel ödemektedir.

Ürün Tedarik Sürecinde Zorluklar ve Maliyetlendirme

Gümrük sürecinin net olmaması en büyük sıkıntı.

Maliyetlendirme

- Yasal yollarla yapılan gümrük işlemlerinde ürün bedelinin %70 ve üzeri kadar perakendeci için maliyet olarak ortaya çıkmaktadır.
- Ücretler ve vergilerin yüksekliği ana sebep.

Süre

- Yasalarla sınırlandırılmış bir süre bulunmamaktadır.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

Türk perakendecilerinin deneyimleri:

- Kasa tarafında ülke içerisinde geliştirilmiş lokal uygulamalar tercih edilmektedir.
- Genel olarak Türkiye'ye online bağlantı yok. Şirketler arayüzler vasıtasıyla günlük bazda satış ve diğer bilgilerin transferini gerçekleştiriyor.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarı ve Rekabet

4-Emlak

5-Dış Ticaret

6-İnsan Kaynakları Uygulamaları

7-Ürün Yönetimi ve Pazarlama

8-Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

9-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Yasal Süreçler: Şirket Kurulumu

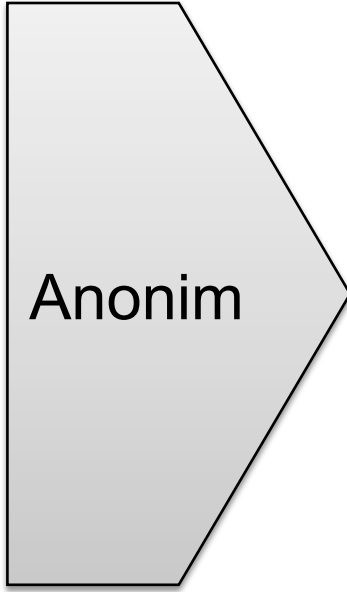
Libyada yeni yaklaşım yabancı şirketlerin Libyalı ortak ile ortak bir girişim şirketi kurması yönündedir. Bu durum 14 Kasım 2006'da, Libya'da yabancı şirketler ve gerçek kişiler ile ilgili kesin kuralların konulduğu Genel Halk Komitesinin 443/2006 sayılı kararı ile önem kazanmıştır.

Bu karar, yabancı şirketin bu kararda belirlenmiş etkinlikler veya projelerden herhangi birini üstlenmesi durumunda, Libyalı ortak veya ortaklarıyla ortak girişim yapma zorunluluğunu ve anonim şirket kurma zorunluluğunu getirir.

Yönetim

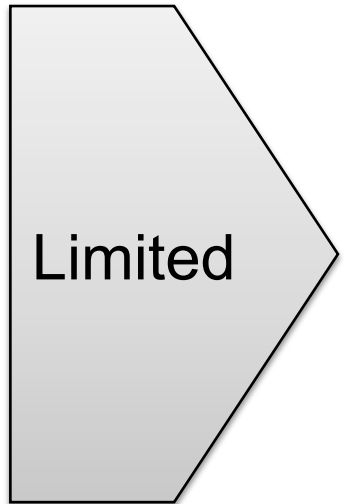
- Yabancı bir şirketin Libya şubesinin yönetimi kamu kurumları ve üçüncü kişilere karşı şirketin temsilciliğini üstlenen şubenin Genel Müdürüne verilmiştir. Genel Müdür bazı yetkilerini şubenin yönetim kadrosuna ya da danışman ve avukatlarına devredebilir.
- GHK 223/2006 sayılı kararının kabulünün sonucu olarak yabancı şahıs şubenin Genel Müdürü olarak atandığında vekilinin Libyalı olması gerekmektedir. Ancak karar vekile verilen yetkilerin içeriğini belirtmez.

Yasal Süreçler: Ortaklık

443/2006 sayılı kararla Mushtaraka şirketi yabancı taraf ve Libya tarafı (gerçek ve ya tüzel kişilik) arasındaki Libya anonim şirket ortaklığı türüdür.

- Libya tarafının minimum hissesi %35'tir ve bu minimum oran şirketin varlığı süresince geçerlidir.
- Mushtaraka şirketinin minimum sermaye hissesi 1 milyon Libya dinarıdır.
- Sermaye hissesinin 1/3'ü şirketin kurulma aşamasında, kalan kısmı kurulmasından itibaren beş yıl içerisinde ödenir.
- Şirketin sermayesi faaliyetleriyle orantılı olmalıdır ve şirketin yabancı ortaklı hissesiyle orantılı olmak şartıyla Yönetim Kurulu yabancı üye çoğunluğuna sahip olabilir

- Yabancılar Libya limited şirketlerine maksimum %49 hisseyle katılabilirler.
- Hissedarların minimum sayısı 3, maksimum 25'tir.
- Şirket minimum 5.000 Libya dinarı (3.750\$), maksimum 30.000 dinar (22.500\$) sermaye hissesine sahip olabilirler.
- Anonim şirketler limited şirketlerin hissedarı olamazlar
- Belirtilen maddeler gereği, Libya hukuku şirketin sermayesini faaliyetleriyle orantılı olması gerektiğini belirtir. Sadece gerçek kişilerin şirketlerde hissedar olabileceği düşünülürse Libya'da iş hacmini arttırmak isteyen yabancı şirketlerin "limited" hukuki yapı ilgilerini çekmeyecektir.

Yasal Süreçler: Temsilci Ofis

Libya Hukuku Libya’da kurulan şirketlerin bir Libya’lı yönetiminde olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle Libya’da faaliyet gösteren yabancı firmalar operasyonlarını temsilcilikleri-ofisleri vasıtasıyla yürütme eğilimindedir.

Ülkeye yabancı sermaye girişi de bu nedenle daha çok bir Libya’lı firma ile “joint venture” kurma şeklinde olmaktadır.

Özellikleri

1. Yabancı şirketlerin temsilcilik bürosu açmaları mümkündür. Genel Halk Komitesinin 89/2006 sayılı kararı büro açmak için Ekonomi, Ticaret ve Yatırımlar Bakanlığına başvurulması gerektiğini ifade eder.
2. Temsilcilik bürosu Libya’da iş ya da ticaret yapamaz.
3. İzin verilen faaliyetler; şirketin tanıtımını yapmak, piyasa bilgisi sağlamak, şirket ve sözleşme tarafları arasındaki iletişimi kolaylaştırmaktır.
4. Büro açmak için minimum 50.000 Libya dinarı(yaklaşık 38.000 dolar ya da 25.000 avro) ya da yabancı dövizde eş değer miktarda Libya’daki bir bankada hesap açmak gerekmektedir.

Yasal Süreçler: Temsilci Ofis

Temsilci Ofis için Gerekli Belgeler:

1. Libya'da şube açmak için şirket yönetim kurulunun olur kararı
2. Şirketin amacına uygun Libya' da yapacağı niteliğinin tahdidi, iştigal dalının Libya' da faaliyet göstermesine izin verebilecek bir iştigal dalı olması; Libya' da şube açmak için 150.000 Libya Dinarı' ndan az olmamak kaydıyla Libya Şubesi için bu meblağın tahsisi; Şirketin Libya Şubesi müdürünün adı ve şirketin bağlı olduğu ülke, Libyalı ya da maliklerinden birisinin ülkesinden olması şartı ile uyruğu
3. Ana şirketin kuruluş ve tüzüğünün orjinalleri
4. Ana şirketin bağlı olduğu yetkili mercilerden yeni tarihli ticaret sicili kaydı
5. Şirketin mali durumunu, her yıl kar zararını gösteren bütçenin hazırlanacağına dair şirket yönetim kurulundan taahhüt
6. Libya'nda politika işlerine karışılmayacağına dair şirket yönetim kurulundan taahhüt
7. Libya'da faaliyet göstermek istediği alanlarda şirketin son 7 yıldaki tecrübelerini gösteren belgeler
8. Şirket Şubesinin adresi ve Şube Müdürünün pasaport fotokopisi
9. Yabancı şirket şubesi açılması izni için hazırlanan formun doldurulup, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Şirketler ve Ticari Siciller Genel İdaresine verilmesi gerekmektedir.
10. Şubenin Sanayi ve Ticaret Odasına da tescil ettirilmesi gerekmektedir. Tescil ücreti olarak 700 Libya Dinarı alınmaktadır.

Vergi Mevzuatı

Çok ufak değişiklikler dışında vergi kanunu ve vergi oranları 1973 yılından bu yana aynı şekilde uygulanmaktadır. 2004 yılında çıkarılan 11 nolu GHK Kararı en fazla yenilik getiren düzenleme olmuştur.

Damga Vergisi

Libya'da imzalanan her sözleşme 60 gün içinde Maliye Bakanlığına tescil ettirmek ve sözleşme tutarının % 2'si oranında vergilendirilmek zorundadır. Alt sözleşmeler % 1 oranında vergilendirilmektedir..

Kurumlar Vergisi

1997 yılı 5 Nolu GHK Kararı çerçevesinde ülkeye giren yabancı firmalar kar üzerinden alınan kurumlar vergisinden karın tekrar yatırıma dönüştürülmesi koşuluyla 5 yıl süre ile muaf tutulmaktadır. Bu süre 8 yıla kadar uzatılmaktadır.

Verginin Hesaplanması/ Ön Deęerlendirme

Firma kar zarar hesapları Maliye Bakanlığına sunulduktan sonra yapılan değerlendirme neticesinde vergilendirilecek tutar belirlenir. Şirket hesapları zarar gösteriyorsa vergilendirme yapılmaz.

Vergi Mevzuatı-2

Nihai Deęerlendirme ()*

Nihai değerlendirme karın içeriği konusunda yapılmaktadır. Çoęu durumda firmanın ne kadar kar etmesi gerektiği değerlendirmesi de yapılmakta ve beyan edilen miktar yerine takvim yılında elde edilen gelirin tamamı bile vergilendirilebilmektedir. “Varsayılan kar” hesaplaması Libya yetkili makamlarına kurumlar vergisi matrahı hesaplanmasında esneklik sağlamaktadır. “Varsayılan kar” hesaplamasının da esas alınacak kriterler aşağıda belirtilmektedir.

İthalat	% 5 - % 8
Müteahhitlik	% 15 - % 20
Hizmetler	% 18 - % 25
Dizayn ve Mühendislik	% 25 - % 40

Vergilendirilecek tutarın belirlenmesinin ardından uygulanacak oranlar aşağıda ayrıca belirtilmiştir.

200.000 L.D.	% 15
300.000 L.D.	% 20
500.000 L.D.	% 25
500.000 L.D.	% 30
500.000 L.D.	% 35
2.000.000 L.D. üstü	% 40

Vergi belli olduktan sonra Mart, Haziran, Eylül ve Aralık olmak üzere dört eřit taksitte ödenmesi gerekmektedir.

Vergi Mevzuatı-3

İtirazlar

Vergi mükellefi kendisi için belirlenen miktara itirazda bulunabilir.

İtirazlar hakem komitesine veya mahkemeye yapılmaktadır. Hakem Komitesine başvurular mahkemesi süren konular içinde yapılabilmektedir.

Komiteye başvurular 45 gün mahkemeye başvurular ise 30 gün içerisinde yapılmalıdır.

Her iki durumda da vergi mükellefi vergi borcunun % 20'sini ödemekle yükümlüdür.

Cihat Vergisi ()*

Yabancı şirketler, kurumlar vergisine ilaveten, 1970/44 sayılı kanun uyarınca % 4 oranında Cihat Vergisi ödemekle yükümlüdürler. Kişisel gelirler üzerinden ise % 3 oranında alınmaktadır.

Türkiye ile Libya arasında “**Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması**” henüz imzalanmamıştır. Libya tarafına, yatırımlar konusunda bir artış beklentisi varsa, bu konudaki tutumlarını, yatırımcıdan yana kullanmalarının, önemli bir cazibe unsuru olacağı her fırsatta hatırlatılmalıdır.

(*)(NOT:2010 Mayıs ayında bazı oranlar değişmiş veya iyileştirme yapılmıştır)

2005 yılı itibarıyla hazır giyim ürünleri ithaline sıfır gümrük vergisi uygulanmakla birlikte, tüm hazır giyim ürünlerinden %10 oranında hizmet vergisi kesilmektedir.

Muhasebe Standartları ve Uyulması Gereken Kurallar

1. Muhasebe düzenleme kuruluşlarının hazırladıkları mali raporda aşağıda belirtilenler bulunmalıdır.
 - Yönetici'nin raporu
 - Kar/Zarar Tablosu
 - Bilanço
 - Nakit Akım Tablosu
 - Kontrol Kurulu Raporu
2. Libya'da tüm kurum ve kuruluşlar mali tablolarını Libya kanunlarına göre düzenlemeli, Arapça olmalıdır.
3. Mali defterde her sayfa gelir pulu taşınmalı ve kayıtlı olmalıdır.
4. Yabancı şirketlerin mali tabloları he yıl nitelikli denetimciler tarafından kontrol edilmekle yükümlüdür.
5. Uluslararası Finansal Raporlama Standard'ları uygulanmamaktadır.